

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยเรื่อง

เซ็นเซอร์ทางเคมีเชิงแสงสำหรับการตรวจวัดไพโรฟอสเฟตแอนไอออน

ในอาหารทะเลแช่แข็งด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์

Optical Chemosensors for Determination of Pyrophosphate Anion

Additive in Frozen Seafood by Indicator Displacement Assay Approach

จอมใจ สุกใส

และ

สรายุทธ เวชสิทธิ์

โครงการวิจัยประเภทงบประมาณเงินรายได้
จากเงินอุดหนุนรัฐบาล (งบประมาณแผ่นดิน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
มหาวิทยาลัยบูรพา

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยเรื่อง

เซ็นเซอร์ทางเคมีเชิงแสงสำหรับการตรวจวัดไพโรฟอสเฟตแอนไอออน
ในอาหารทะเลแช่แข็งด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์

Optical Chemosensors for Determination of Pyrophosphate Anion
Additive in Frozen Seafood by Indicator Displacement Assay Approach

จอมใจ สุกใส

และ

สรายุทธ เวชสิทธิ์

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รหัสโครงการ 555432

สัญญาเลขที่ 24/2560

ตุลาคม พ.ศ. 2559 – กันยายน พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้อุดหนุนรัฐบาล (งบประมาณแผ่นดิน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มหาวิทยาลัยบูรพา ผ่านสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เลขที่สัญญา 24/2560

Acknowledgement

This work was financially supported by the Research Grant of Burapha University through National Research Council of Thailand (Grant no. 24/2560).

บทคัดย่อ

ได้พัฒนาเซ็นเซอร์ทางเคมีเชิงแสงสำหรับการตรวจวัดไพโรฟอสเฟตแอนไอออน (PPI) ในอาหารทะเลแช่แข็งด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ โดยทำการสังเคราะห์สารประกอบโคออร์ดิเนชันชนิดไดนิวเคลียร์ของคอปเปอร์ (II) และสังกะสี (II) กับลิแกนด์ L1 และ L2 หลังจากนั้นนำสารประกอบที่สังเคราะห์ได้ทั้ง 4 ชนิด มาศึกษาความเป็นไปได้ในการเลือกจับกับ PPI ด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ โดยใช้อินดิเคเตอร์ไพโรแคทีคอล ไวโอเลต หรือ PV เป็นหน่วยให้สัญญาณ ในตัวทำละลาย 10 mM HEPES บัฟเฟอร์ที่ pH 7.4 จากการศึกษาพบว่า มีเพียงแอนิเมเบิลที่เตรียมจากสารประกอบ ZnL2 กับ PV เท่านั้นที่มีความจำเพาะเจาะจงในการตรวจวัด PPI เนื่องจากมีเพียง PPI เท่านั้นที่ทำให้สีของสารละลายแอนิเมเบิลของ [ZnL2•PV] เปลี่ยนจากสีฟ้าไปเป็นสีเขียวของอินดิเคเตอร์ PV ในรูปอิสระ ในขณะที่แอนไอออนชนิดอื่น ๆ ไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนสีของสารละลายแต่อย่างใด แสดงว่าอินดิเคเตอร์ PV ในโครงสร้างของแอนิเมเบิล [ZnL2•PV] สามารถถูกแทนที่ด้วย PPI ส่งผลให้ได้อินดิเคเตอร์ PV ในรูปอิสระกลับคืนมา ดังนั้นจึงสามารถนำแอนิเมเบิล [ZnL2•PV] ไปตรวจวัด PPI ในตัวอย่างจริงได้แม้ในสถานะที่มีแอนไอออนชนิดอื่นอยู่ในระบบ เมื่อนำแอนิเมเบิลดังกล่าวมาตรวจสอบปริมาณของ PPI ที่ใช้ในอาหารทะเลแช่แข็ง พบว่ามีปริมาณ PPI ที่สัมพันธ์กับค่าที่ระบุไว้ที่ภาชนะที่บรรจุ

Abstract

Four dinuclear complexes copper (II) and zinc(II) with ligand **L1** and **L2** (**ML1** and **ML2**, where $M = \text{Cu}^{2+}$ or Zn^{2+}) have synthesized and employed as optical chemical sensor for determination of pyrophosphate (**PPi**) in frozen seafood using indicator displacement assay or IDAs. The sensing process was performed in 10 mM HEPES buffer at pH 7.4. The pyrocatechol violet or **PV** have used as the sensing indicator. It was found that only **[ZnL2•PV]** showed the highly selective sensing for **PPi** over the others ensembles. Because **PPi** displaced **PV** from **[ZnL2•PV]** ensembles resulted in the color changed from blue color of **[ZnL2•PV]** to green color of **PV** in the free form whereas the others anions could not. Therefore, **[ZnL2•PV]** have used for determination of **PPi** in frozen sea food. The results showed that the quantity of **PPi** related to the value of **PPi** specified on the package.

สารบัญเรื่อง

บทที่	เรื่อง	หน้า
	กิตติกรรมประกาศ	i
	Acknowledgement	ii
	บทคัดย่อภาษาไทย	iii
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	iv
	สารบัญเรื่อง	v
	สารบัญตาราง	vii
	สารบัญรูป	viii
1	บทนำ	
1.1	ที่มาและความสำคัญ	1
1.2	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	3
1.3	การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (information) ที่เกี่ยวข้อง	6
1.4	วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	10
1.5	ขอบเขตของโครงการวิจัย	10
1.6	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
2	วิธีดำเนินการวิจัย	
2.1	เครื่องมือและอุปกรณ์	11
2.2	สารเคมี	11
2.3	วิธีการทดลอง	12
3	ผลการวิจัยและอภิปราย	
3.1	การสังเคราะห์ลิแกนด์ L1, L2 และสารประกอบโคออร์ดิเนชัน ML1 และ ML2	21
3.2	การศึกษาความเป็นไปได้และหาสภาวะของการทดลองที่เหมาะสมในการนำสารประกอบโคออร์ดิเนชันมาใช้ในการตรวจวัดไฟโรฟอสเฟต (PPi) ในระบบแบคทีเรีย	22
3.3	การศึกษาการเกิดเอนไซม์ระหว่างสารประกอบโคออร์ดิเนชัน ZnL2 และ PV ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโตรเมทรี	24

	3.4	การศึกษาความจำเพาะเจาะจงในการเลือกจับกับแอนไอออนของ เอนไซม์เบิล [ZnL ₂ •PV] ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโตรเมทรี	25
บทที่	เรื่อง		หน้า
	3.5	การศึกษาผลการรบกวนของไอออนชนิดต่างๆ ต่อการตรวจวัด PPI โดยใช้เอนไซม์เบิล [ZnL ₂ •PV] ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโตร เมทรี	27
	3.6	การหาขีดจำกัดในการตรวจวัด (Detection of limit) สารละลาย PPI ด้วยเอนไซม์เบิล [ZnL ₂ •PV] โดยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโตร เมทรี	28
	3.7	การตรวจวัด PPI ในอาหารทะเลแช่แข็งที่วางจำหน่ายใน ห้างสรรพสินค้าจังหวัดชลบุรี	29
4	สรุปผลการวิจัย		
	4.1	สรุปผลการวิจัย	30
	4.2	ข้อเสนอแนะ	30
		บรรณานุกรม	31
		ประวัตินักวิจัยและคณะ	33

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สภาวะการทดลองสำหรับการหาค่าคงที่ของการเกิดเอนไซม์เบิระหว่าง สารประกอบโคออร์ดิเนชัน ML1 และ ML2 (R) กับอินดิเคเตอร์ PV	16
2.2	น้ำหนักของแอนไอออนชนิดต่างๆที่ใช้ในการเตรียมเป็นสารละลายที่มีความเข้มข้น 0.01 M ปริมาตร 10 มิลลิลิตร	18
3.1	ปริมาณ PPI ที่ตรวจพบในอาหารทะเลแช่แข็งบางชนิดที่วางจำหน่ายใน ห้างสรรพสินค้าจังหวัดชลบุรี	29

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	โครงสร้างของ (ก) สารประกอบโคออร์ดิเนชันของคอปเปอร์(II) และสังกะสี (II) กับลิแกนด์ที่เป็นอนุพันธ์ของไทรพอดัลเอมีน (ข) สารประกอบโคออร์ดิเนชันของคอปเปอร์(II) และสังกะสี(II) กับลิแกนด์ที่เป็นอนุพันธ์ของฟิโคลิลเอมีน และ (ค) ไพรอโฟสเฟตแอนไอออน	3
1.2	กลไกการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ด้วยโมเลกุลสารที่สนใจ	4
1.3	โครงสร้างของอินดิเคเตอร์ PV, PGR, ZC, FLR และ MB9	4
3.1	โครงสร้างของลิแกนด์ L1, L2 และสารประกอบโคออร์ดิเนชัน ML1 และ ML2 (เมื่อ M คือไอออน Cu^{2+} และ Zn^{2+})	21
3.2	การเปลี่ยนสีของสารละลายแอนเซมเบลที่เตรียมจากอินดิเคเตอร์ PV กับสารประกอบโคออร์ดิเนชัน (ก) $CuL1$, (ข) $ZnL1$, (ค) $CuL2$ และ (ง) $ZnL2$ ในสถานะที่มีไอออนลบชนิดต่าง ๆ อยู่ในระบบ โดยใช้สารละลายบัฟเฟอร์ HEPES ความเข้มข้น 10 mM pH 7.4 เป็นตัวทำละลาย	23
3.3	สเปกตรัมการดูดกลืนแสงของสารละลาย PV เมื่อทำการไทเทรตสารละลาย $ZnL2$ ลงไปยังสารละลายดังกล่าว	24
3.4	การหาอัตราส่วนในการเกิดเป็นสารประกอบเชิงซ้อนระหว่างสาร $ZnL2$ ความเข้มข้น 20 μM กับสารละลาย PV ความเข้มข้น 20 μM โดยวิธี Job's Method ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโทรเมทรี	25
3.5	สเปกตรัมการดูดกลืนแสงของแอนเซมเบล [$ZnL2 \cdot PV$] ที่มีแอนไอออนชนิดต่าง ๆ อยู่ในระบบ	26
3.6	สเปกตรัมการดูดกลืนแสงของสารละลาย [$ZnL2 \cdot PV$] เมื่อเติมสารละลาย PPI ความเข้มข้น 1 mM ในตัวทำละลาย 10 mM pH 7.4 HEPES	26
3.7	การเปลี่ยนแปลงค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 659 nm ของสารละลายแอนเซมเบล [$ZnL2 \cdot PV$] กับแอนไอออนชนิดต่างๆในตัวทำละลาย HEPES บัฟเฟอร์ ความเข้มข้น 10 mM pH 7.4 เมื่อกำหนดให้ (1) Pi, (2) = PPI, (3) = ACO, (4) = AMP, (5) = ADP, (6) = ATP, (7) = CN ⁻ , (8) = NaOx, (9) = Na ₂ SO ₄ , (10) = Na ₂ NO ₃ , (11) = Na ₂ CO ₃ , (12) = NaHCO ₃ , (13) = AcO, (14) = BzO, (15) = KSCN,	27

(16) = NaOH , (17) = NaI , (18) = NaBr , (19) = NaCl , (20) = NaF

3.8 การหาขีดจำกัดในการตรวจวัดสารละลาย PPI โดยใช้สารเชิงซ้อน 28

[ZnL₂•PV] ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปคโตรสโคปี เมื่อ A คือ ค่าการดูดกลืนแสงของสารละลาย [ZnL₂•PV] ที่มีสารละลาย PPI ความเข้มข้นต่างๆ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ในปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่เป็นผู้นำในการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารทะเลของโลกและการส่งออกดังกล่าวได้นำรายได้เข้าสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกส่วนมากอยู่ในรูปอาหารทะเลแช่แข็ง แต่ในช่วงระยะเวลา 2-3 ปี ที่ผ่านมาประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาการแข่งขันที่สูงมากขึ้นทั้งจากคู่แข่งที่สำคัญคือประเทศเวียดนามที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและการที่ประเทศไทยไม่สามารถเพิ่มปริมาณการส่งออกเพิ่มได้อันเป็นผลมาจากข้อจำกัดทางด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมรวมถึงปัญหาของต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นการเพิ่มมูลค่าของสินค้ารวมทั้งการรักษาคุณภาพของอาหารทะเลแช่แข็งจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกของอุตสาหกรรมการส่งออกอาหารทะเลแช่แข็งของไทย⁽¹⁾

ปัญหาหนึ่งที่มีมักจะพบบ่อยในอาหารทะเลแช่แข็งคือ ก่อนที่เราจะนำอาหารทะเลแช่แข็งมาปรุงอาหารเพื่อการบริโภคจะต้องผ่านขั้นตอนการละลายและการปรุง ซึ่งในขั้นตอนนี้เนื้อจะสูญเสียน้ำหนักไปเป็นปริมาณมากโดยสาเหตุมาจากขณะที่เป็นน้ำแข็ง น้ำจะถูกเปลี่ยนโครงสร้างเกิดผลึกซึ่งมีความคมและเนื้อเยื่อมีการหดตัวกลไกนี้ทำให้ผนังเซลล์ถูกทำลาย เมื่อนำมาละลายของเหลวที่อยู่ภายในเซลล์ก็จะไหลออกมาด้วยทำให้เกิดการสูญเสียน้ำหนักในปริมาณมากกว่าปกติ นอกจากนี้โครงสร้างของเนื้อเยื่อก็เปลี่ยนแปลงไปด้วยทำให้รสชาติความเหนียวนุ่มเปลี่ยนแปลงไป จากปัญหานี้ทำให้มีการนำสารกลุ่มโพลีฟอสเฟตเข้ามาใช้จุ่มเคลือบผิวของอาหารก่อนนำไปแช่แข็งเพื่อช่วยลดการสูญเสีย น้ำหนัก^(6,19) เช่น โซเดียมไพโรฟอสเฟต (pyrophosphate หรือ PPI), โซเดียมไตรฟอสเฟต และ โซเดียมเฮกซะเมตาฟอสเฟต เนื่องจากสารประกอบอินทรีย์ฟอสเฟตเหล่านี้มีคุณสมบัติรักษาคุณภาพของเนื้อสัตว์ได้ เช่น ช่วยเพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำของเนื้อ ช่วยให้เนื้อมีคุณภาพทางเนื้อสัมผัสและประสาทสัมผัสที่ดีขึ้น (ความนุ่ม ความฉ่ำน้ำ สี กลิ่นและรส)^(7,13)

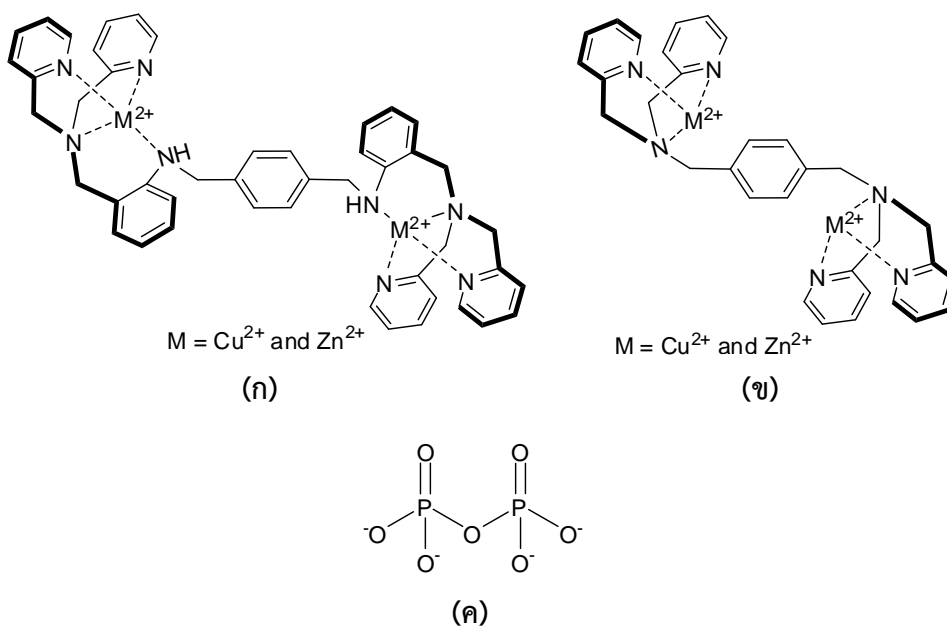
ถึงแม้ว่าจะมีการอนุญาตให้ใช้สารประกอบฟอสเฟตในอุตสาหกรรมอาหารอย่างแพร่หลายแต่ก็มีการกำหนดปริมาณที่อนุญาตให้ใช้ได้ในระดับที่ไม่มีอันตรายต่อผู้บริโภค โดยมีรายงานพบว่า หากผู้บริโภคได้รับฟอสเฟตในปริมาณมากจะส่งผลให้เกิดอาการระคายเคืองบริเวณผิวหนังและเยื่อต่างๆ ซึ่งความรุนแรงของอาการจะขึ้นอยู่กับปริมาณสารโพลีฟอสเฟตที่เรารับประทานเข้าไป และภูมิคุ้มกันของร่างกายในแต่ละบุคคล และนอกจากนี้ยังพบว่า การได้รับฟอสเฟตปริมาณมากทำให้เกิดโรคกระดูกพรุนได้ง่ายในผู้ที่มีภาวะไตทำงานไม่ปกติ^(4,14) สำหรับการวิเคราะห์ปริมาณฟอสเฟตในอาหารทะเลแช่

แข็งที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันได้แก่ การวิเคราะห์ด้วยเทคนิคสเปกโทรโฟโตเมตรี⁽¹⁰⁾ และเทคนิค High Performance Liquid Chromatography หรือ HPLC⁽²³⁾ แต่อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ฟอสเฟตในอาหารทะเลแช่แข็งด้วยเทคนิคเหล่านี้ล้วนมีข้อจำกัด เช่น ไม่สามารถวิเคราะห์จำแนกชนิดของสารประกอบฟอสเฟตได้ ต้องอาศัยขั้นการเตรียมตัวอย่างวิเคราะห์ที่ยุ่งยากและจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีราคาแพง ดังนั้นนักวิจัยจึงมุ่งหวังที่จะพัฒนาเทคนิคในการตรวจวัดสารประกอบฟอสเฟตแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเทคนิคหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจอย่างมากคือ เทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ (Indicator Displacement Assays หรือ IDAs)^(16,22) เป็นวิธีการหนึ่งที่ยอมรับใช้ในงานทางเซ็นเซอร์เคมีในปัจจุบัน โดยอาศัยการเกิดอันตรกิริยาแบบนอน-โควาเลนต์ระหว่างตัวรับ (receptor) กับอินดิเคเตอร์ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยให้สัญญาณ (sensory unit) การตรวจวัดสารที่สนใจ (analyte) ด้วยวิธีการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์นั้น จะมีการแข่งขันกันระหว่างสารที่สนใจกับอินดิเคเตอร์ ซึ่งการตรวจวัดจะเกิดขึ้นเมื่อสารที่สนใจสามารถเข้าไปแทนที่อินดิเคเตอร์ที่เชื่อมต่ออยู่กับโมเลกุลของรีเซปเตอร์ได้ โดยสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงการเกิดอันตรกิริยาระหว่างรีเซปเตอร์กับโมเลกุลของสารที่สนใจได้จากการเปลี่ยนแปลงสัญญาณในรูปแบบต่างๆ โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ที่ไม่ยุ่งยาก หรืออาจสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงสีของสารละลายด้วยตาเปล่า ซึ่งการตรวจวัดสารที่สนใจด้วยวิธีการดังกล่าวจะมีความจำเพาะเจาะจงต่อการตรวจวัดได้เป็นอย่างดี

ภาคตะวันออกของประเทศไทยเป็นแหล่งอาหารทะเลที่สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศ และเนื่องจากทางคณะผู้วิจัยได้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเซ็นเซอร์ทางเคมีเชิงแสงสำหรับการตรวจวัดแอนไอออนด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์^(20,21) ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงสนใจศึกษาการตรวจวัดไพโรฟอสเฟตแอนไอออน (pyrophosphate anion หรือ PPI) ในอาหารทะเลแช่แข็งด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ โดยใช้สารประกอบโคออร์ดิเนชันชนิดไดนิวเคลียร์ของคอปเปอร์ (II) และซิงค์(II) กับลีแกนด์ที่เป็นอนุพันธ์ของฟิโคลิลเอมีนเป็นโมเลกุลรีเซปเตอร์ และใช้อินดิเคเตอร์ชนิดต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมในการตรวจวัดเป็นหน่วยให้สัญญาณ โครงสร้างของสารประกอบโคออร์ดิเนชันที่ใช้ในงานวิจัยนี้และโครงสร้างของไพโรฟอสเฟตแอนไอออน แสดงได้ดังรูปที่ 1.1 โดยอาหารทะเลแช่แข็งที่นำมาใช้เป็นตัวอย่างในงานวิจัยนี้เป็นอาหารทะเลแช่แข็งที่มีแหล่งผลิตในพื้นที่ภาคตะวันออก

โครงการวิจัยที่ได้เสนอนี้เป็นการวิจัยในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ที่มีการบูรณาการใน 3 มิติ ได้แก่ มิติงานตามยุทธศาสตร์พื้นที่ มิติงานตามยุทธศาสตร์กระทรวง/แรงงาน และมิติยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐบาลที่ตอบสนองนโยบายของการขับเคลื่อน Thailand 4.0 กล่าวคือเป็นงานวิจัยที่มีการทำวิจัยและเก็บตัวอย่างอาหารทะเลแช่แข็งที่มีแหล่งการผลิตในจังหวัดแถบภาคตะวันออก และยังเป็น

งานวิจัยและพัฒนาในกลุ่มเทคโนโลยีในกลุ่มอาหาร เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ และกลุ่มสาธารณสุข สุขภาพและเทคโนโลยีทางการแพทย์ นอกจากนี้แล้วข้อเสนอโครงการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์วิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพามุ่งสู่ความเป็นเลิศในศาสตร์ด้านศาสตร์ทางทะเล

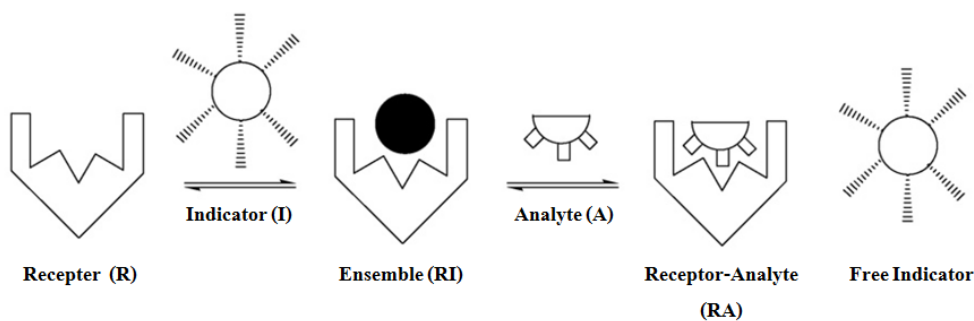
รูปที่ 1.1 โครงสร้างของ (ก) สารประกอบโคออร์ดิเนชันของคอปเปอร์(II) และสังกะสี(II) กับลิแกนด์ที่เป็นอนุพันธ์ของไทรพอดัลเอมีน L1 (ข) สารประกอบโคออร์ดิเนชันของคอปเปอร์(II) และสังกะสี(II) กับลิแกนด์ที่เป็นอนุพันธ์ของพิโคลิลเอมีน L2 และ (ค) ไฟโรฟอสเฟตแอนไอออน

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 เทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์

เทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ (IDAs)^(16,22) เป็นวิธีหนึ่งที่ยอมรับใช้ในงานทางเซ็นเซอร์เคมีในปัจจุบัน โดยอาศัยการเกิดอันตรกิริยาแบบนอน-โควาเลนต์ระหว่างตัวรับ (receptor) กับอินดิเคเตอร์ (indicator) ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยให้สัญญาณโดยที่อันตรกิริยาดังกล่าวสามารถเกิดการผันกลับได้ การตรวจวัดสารที่สนใจ (analyte) ด้วยวิธีการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์นั้น จะมีการแข่งขันกันระหว่างสารที่สนใจกับอินดิเคเตอร์ ซึ่งการตรวจวัดจะเกิดขึ้นเมื่อสารที่ต้องการทำการตรวจวัดสามารถเข้าไปแทนที่อินดิเคเตอร์ที่เชื่อมต่อกับโมเลกุลของรีเซปเตอร์ได้ โดยสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงการเกิดอันตรกิริยาระหว่างรีเซปเตอร์กับโมเลกุลของสารที่สนใจได้จากการเปลี่ยนแปลงสัญญาณในรูปแบบ

ต่างๆ ขึ้นอยู่กับชนิดของอินดิเคเตอร์ หรืออาจสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงสีของสารละลาย ซึ่งสีของสารละลายที่เกิดขึ้นในขั้นแรกจะเป็นสีของสารละลายระหว่างรีเซปเตอร์กับอินดิเคเตอร์ หรือที่เรียกว่า เอนเซมเบิล (ensemble) โดยสีของสารละลายเอนเซมเบิลจะต้องมีความแตกต่างจากสีของอินดิเคเตอร์ในรูปอิสระอย่างชัดเจน เมื่อโมเลกุลสารที่สนใจเข้าไปแทนที่อินดิเคเตอร์ในสารละลายเอนเซมเบิลได้ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนสีของสารละลายจากสีของเอนเซมเบิลไปเป็นสีของอินดิเคเตอร์อิสระ สิ่งที่สำคัญที่จะทำให้ระบบดังกล่าวมีความจำเพาะเจาะจงในการตรวจวัดคือการที่โมเลกุลของสารที่สนใจสามารถเข้าไปแทนที่อินดิเคเตอร์ได้นั้นค่าคงที่ความเสถียรของสารประกอบระหว่างสารที่สนใจกับหน่วยเลือกจับ (K_{RA}) จะต้องมีค่ามากกว่าค่าคงที่ความเสถียรของสารประกอบของเอนเซมเบิล (K_{RI}) ซึ่งกลไกการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ด้วยโมเลกุลสารที่สนใจแสดงได้ดังรูปที่ 1.2

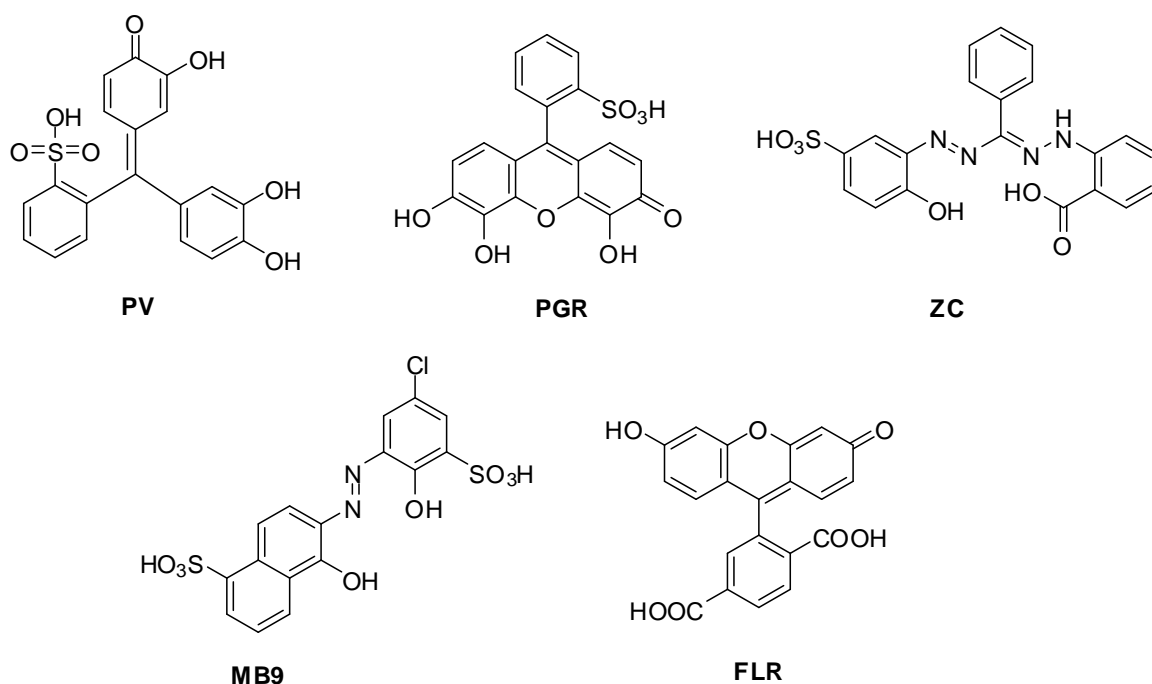

รูปที่ 1.2 กลไกการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ด้วยโมเลกุลสารที่สนใจ

รูปที่ 1.2 กลไกการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ด้วยโมเลกุลสารที่สนใจ

ตัวอย่างของอินดิเคเตอร์ที่นำมาใช้ในเทคนิค IDA ได้แก่ Pyrocatechol Violet (PV), Pyrogallol Red (PGR), Zincon (ZC), fluorescein (FLR), Mordant Blue 9 (MB 9) เป็นต้น โครงสร้างของอินดิเคเตอร์ดังกล่าวแสดงดังรูปที่ 1.3

รูปที่ 1.3 โครงสร้างของอินดิเคเตอร์ PV, PGR, ZC, FLR และ MB9

เทคนิค IDA เป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการตรวจวัดสารที่สนใจได้ทั้งแคทไอออนและแอนไอออน ซึ่งเทคนิคดังกล่าวเป็นวิธีการตรวจวัดที่มีข้อดีกว่าการใช้โมเลกุลทางเซ็นเซอร์เคมีในการตรวจวัดโดยตรง เนื่องจาก IDA เป็นเทคนิคที่อาศัยการเกิดอันตรกิริยาแบบนอนโควาเลนต์ในการเชื่อมต่อกันระหว่างโมเลกุลของรีเซปเตอร์กับอินดิเคเตอร์ จึงทำให้ง่ายและไม่เสียเวลามากในการเตรียมเซ็นเซอร์เพื่อใช้ในการตรวจวัด รวมทั้งยังสามารถเปลี่ยนชนิดของอินดิเคเตอร์ที่นำมาใช้ในการเชื่อมต่อกับโมเลกุลของรีเซปเตอร์ ชนิดเดียวกันได้ ด้วยประโยชน์และข้อดีต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้เป็นที่นิยมใช้เทคนิค IDA ในการตรวจวัดแอนไอออนที่มีความสำคัญต่อกระบวนการทางชีวภาพต่างๆ ได้แก่ การตรวจวัดกรดอะมิโนฮิสทีดีน เป็นต้น⁽¹⁷⁾

1.2.2 ความสำคัญของแอนไอออนไพโรฟอสเฟต

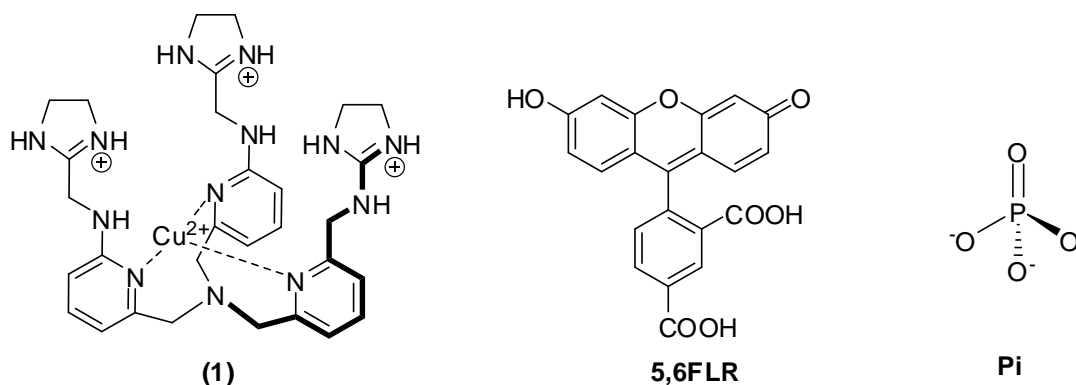
ไพโรฟอสเฟต ($P_2O_7^{4-}$, PPI) เป็นสารเคมีชนิดหนึ่งในกลุ่มสารประกอบอินทรีย์ฟอสเฟตที่นิยมนำมาใช้รักษาคุณภาพของอาหารทะเลแช่แข็ง เนื่องจากสารประกอบไพโรฟอสเฟตมีคุณสมบัติรักษาคุณภาพของเนื้อสัตว์ได้เช่น ช่วยเพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำของเนื้อสัตว์ ช่วยให้เนื้อสัตว์มีคุณภาพทางเนื้อสัมผัสและประสาทสัมผัสที่ดีขึ้น (ความนุ่ม ความฉ่ำน้ำ สี กลิ่นและรส)^(7,13) และช่วยยืดอายุการเก็บรักษา โดยลด Freezer burn ซึ่งเกิดจากการสูญเสียน้ำของอาหารแช่แข็ง ลดอัตราการเหม็นหืนอันเป็นสาเหตุมาจากปฏิกิริยาออกซิเดชันของไขมันในเนื้อสัตว์ แต่อย่างไรก็ตามหากมีการใช้ไพโรฟอสเฟตในปริมาณมากเกินไปจะส่งผลให้เนื้อสัตว์มีลักษณะแข็งตึง โปร่งใสคล้ายแก้ว (ลักษณะดังกล่าวจะสังเกตเห็นชัด

ในผลิตภัณฑ์กึ่งแข็งและเนือปลาแข็ง) และเนื้อที่มีลักษณะเป็นเมือก^(2,8) โดยตามมาตรฐานของประเทศแคนาดา สินค้าประมงแข็งที่อนุญาตให้นำเข้าต้องมีปริมาณไพโรฟอสเฟตที่อนุญาตให้ตรวจพบได้โดยอ้างอิงตาม background level ของผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำไม่เกิน 0.5%⁽³⁾

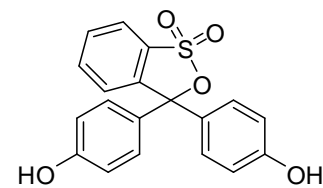
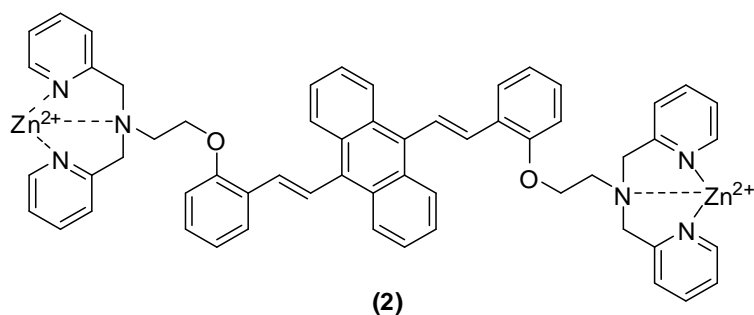
ถึงแม้ว่าจะมีการอนุญาตให้ใช้สารประกอบไพโรฟอสเฟตในอุตสาหกรรมอาหารอย่างแพร่หลาย แต่ก็มีข้อกำหนดปริมาณที่อนุญาตให้ใช้ได้ในระดับที่ไม่มีอันตรายต่อผู้บริโภค โดยมีรายงานพบว่าหากผู้บริโภคได้รับไพโรฟอสเฟตในปริมาณมากจะส่งผลให้เกิดอาการระคายเคืองบริเวณผิวหนังและเนื้อเยื่อต่างๆ และก่อให้เกิดอาการแพ้ซึ่งความรุนแรงจะขึ้นอยู่กับปริมาณสารไพโรฟอสเฟตที่ร่างกายรับเข้าไป นอกจากนี้ยังพบว่าการที่ร่างกายได้รับฟอสฟอรัสปริมาณมากทำให้เกิดโรคกระดูกพรุนได้ง่ายในผู้ที่มีภาวะไตทำงานไม่ปกติเนื่องจากโดยปกติแล้วฟอสฟอรัสจะถูกขับออกทางไต แต่เมื่อไตเสื่อมไม่สามารถขับฟอสฟอรัสส่วนเกินออกจากร่างกายได้ปกติ จะส่งผลให้เกิดการสะสมฟอสฟอรัสในร่างกาย เมื่อระดับฟอสฟอรัสในเลือดสูงร่างกายจะดึงเอาแคลเซียมในกระดูกมาจับฟอสฟอรัส ซึ่งจะเกิดในรูปผลึกแคลเซียมไพโรฟอสเฟต (Calcium pyrophosphate dihydrate) ซึ่งผลึกดังกล่าวจะเกิดการรวมตัวกันที่บริเวณข้อต่อต่างๆของร่างกายและส่งผลให้ข้อดังกล่าวเกิดการอักเสบซึ่งเรียกอาการผิดปกติดังกล่าวว่าโรคเก๊าท์เทียม (Pseudogout)^(5,12)

1.3 การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (information) ที่เกี่ยวข้อง

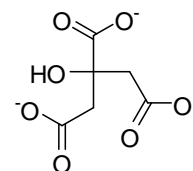
Tobey และคณะ⁽¹⁸⁾ ได้นำสารประกอบโคออร์ดิเนชันชนิดโมโนนิวเคลียร์ของคอปเปอร์(II) **(1)** และอินดิเคเตอร์ 5(6)-Carboxyfluorescein (**5,6FLR**) มาใช้เป็นเซ็นเซอร์สำหรับตรวจวัดแอนไอออนฟอสเฟตหรือ Pi ในตัวอย่างน้ำลายของมนุษย์ ด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ในสารละลาย TRIS บัฟเฟอร์ที่ pH 7.4 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าระบบดังกล่าวให้ค่าการตรวจวัดที่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับอุปกรณ์การตรวจวัดฟอสเฟตที่มีขายทางการค้าโดยระบบดังกล่าวสามารถตรวจวัดได้ค่าเท่ากับ 5.5 (± 0.5) mM ในขณะที่อุปกรณ์การตรวจวัดฟอสเฟตที่มีขายทางการค้าสามารถตรวจวัดได้ค่าเท่ากับ 5.1 (± 0.6) mM

Zece Zhu และคณะ⁽²⁴⁾ ได้นำสารประกอบโคออร์ดิเนชันชนิดไดนิวเคลียร์ของไอออนโลหะซิงก์(II) กับลิแกนด์ที่เป็นอนุพันธ์ของไดฟิโคลิลเอมีน **(2)** มาใช้ในการตรวจวัดแอนไอออนซิเตรท (Citrate) ด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์โดยใช้อินดิเคเตอร์ Phenol Red (**PR**) ทำหน้าที่เป็นส่วนควบคุมการให้สัญญาณฟลูออเรสเซนซ์ของโมเลกุล **(2)** ผลการทดลองพบว่าค่าคงที่การเกิดสารเชิงซ้อนระหว่างสารประกอบ **(2)** และแอนไอออนซิเตรทมีค่าเท่ากับ $9.2 \times 10^5 \text{M}^{-1}$ และระบบดังกล่าวมีความจำเพาะเจาะจงต่อการตรวจวัดแอนไอออนซิเตรทเป็นอย่างยิ่งโดยให้ค่าขีดจำกัดการตรวจวัดเท่ากับ 0.1 μM ในระบบสารละลาย HEPES บัฟเฟอร์

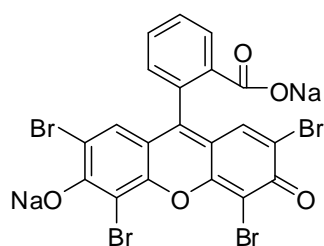

Phenol Red

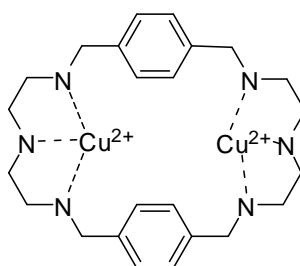

Citrate

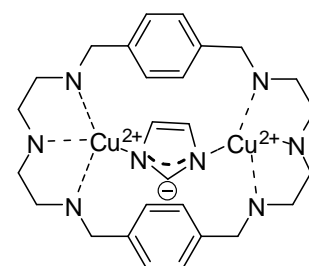
Hortala และคณะ⁽⁹⁾ ได้นำวิธีการถูกแทนที่ของฟลูออเรสเซนต์อินดิเคเตอร์ eosine Y (EOY) มาใช้ในการตรวจวัดกรดอะมิโน และใช้สารประกอบโคออร์ดิเนชันชนิดไดนิวเคลียร์ของคอปเปอร์ (II) เป็นโมเลกุลของรีเซปเตอร์ (3) โดยใช้สารละลายบัฟเฟอร์ 0.05 M HEPES ที่ pH 7 เป็นตัวทำละลาย จากการศึกษาพบว่าแอนิเมชันของ [(3).Eosin Y] มีความจำเพาะเจาะจงในการเลือกจับกับกรดอะมิโนฮิสทีดินมากที่สุด ซึ่งคาดว่ากรดอะมิโนฮิสทีดินเกิดพันธะโคออร์ดิเนตโควาเลนต์กับอะตอมของคอปเปอร์ (II) ทั้งสองอะตอม โดยใช้ไนโตรเจนในวงอิมิดาโซลเป็นอะตอมผู้ให้อิเล็กตรอนได้เป็นสารประกอบ (4)

EOY

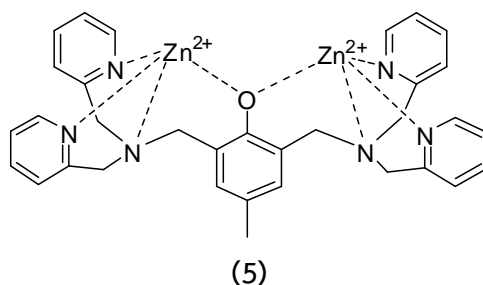
(3)

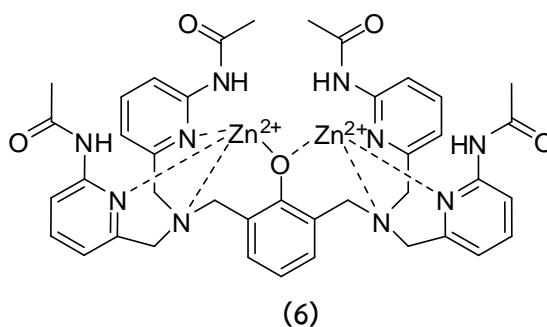
(4)

Morgan และคณะ⁽¹⁵⁾ ได้นำสารประกอบโคออร์ดิเนชัน (5) และ อินดิเคเตอร์ pyrocatechol violet (PV) มาพัฒนาเป็นระบบที่ใช้ในการตรวจวัดสารประกอบอนินทรีย์ฟอสเฟตแอนไอออน ด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสารละลายแอนิเมชันที่เกิดขึ้นมีสีเขียวซึ่งแตกต่างไปจากสารละลายของ PV ในรูปอิสระที่เป็นสีน้ำตาล และเมื่อทำการเติมสารประกอบอนินทรีย์ฟอสเฟตเข้าไปในระบบจะส่งผลให้สีของสารละลายเปลี่ยนกลับมาเป็นสีของอินดิเคเตอร์ PV ใน

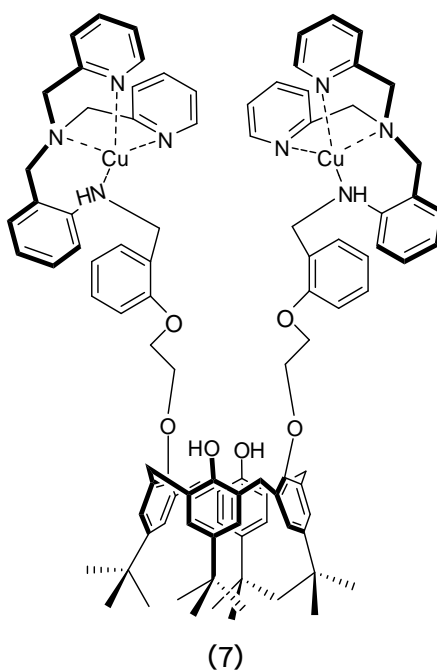
รูปอิสระดั้งเดิม อย่างไรก็ตามผลการทดลองพบว่าระบบดังกล่าวไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่าง Pi และ PPI ได้

Jae Han Lee และคณะ⁽¹¹⁾ ได้นำสารประกอบโคออร์ดิเนชัน (6) และ อินดิเคเตอร์ pyrocatechol violet (PV) มาพัฒนาเป็นระบบที่ใช้ในการตรวจวัดไพโรฟอสเฟตแอนไอออน หรือ PPI ด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ จากการศึกษาพบว่าสารละลาย PV เมื่ออยู่ในรูปอิสระจะมีสีเหลือง แต่เมื่อเกิดเป็นเอนแซมเบิลกับสารประกอบโคออร์ดิเนชัน (6) จะเปลี่ยนเป็นสีฟ้า และมีค่าคงที่ความเสถียรของเอนแซมเบิล [6·PV] เท่ากับ $(1.4 \pm 0.1) \times 10^5 \text{ M}^{-1}$ นอกจากนี้ยังพบว่าสารละลายเอนแซมเบิลที่เกิดขึ้นสามารถใช้ในการตรวจวัด PPI ได้อย่างมีความจำเพาะเจาะจง เนื่องจาก PPI สามารถเข้าไปแทนที่อินดิเคเตอร์ PV ในเอนแซมเบิลดังกล่าวได้ และเกิดการเปลี่ยนสีของสารละลายจากสีฟ้ากลับมาเป็นสีเหลืองดั้งเดิมของ PV ในรูปอิสระ โดยจากการคำนวณค่าคงที่ความเสถียรระหว่างสารประกอบโคออร์ดิเนชัน (6) กับ PPI มีค่าเท่ากับ $(5.39 \pm 0.03) \times 10^{10} \text{ M}^{-1}$ ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าคงที่ความเสถียรของเอนแซมเบิล

Sarayut Watchasit และคณะ⁽²⁰⁾ ได้นำสารประกอบโคออร์ดิเนชันชนิดไดนิวเคลียร์คอปเปอร์ (II) กับ ลิแกนด์ที่เป็นอนุพันธ์ของคาลิกซ์[4]แอรีน (7) มาใช้เป็นโมเลกุลของรีเซ็ปเตอร์ในการตรวจวัด PPI ด้วยเทคนิค IDA โดยใช้ PV เป็นอินดิเคเตอร์ ในสารละลายบัฟเฟอร์ 80/20 (%v/v) MeCN/H₂O ใน 10 mM HEPES ที่ pH 6.4 จากการทดลองพบว่าสารละลาย PV เมื่ออยู่ในรูปอิสระจะมีสีเหลือง แต่เมื่อเกิดเอนแซมเบิลกับสารประกอบโคออร์ดิเนชัน (7) จะเปลี่ยนเป็นสีเขียว และมีค่าคงที่ความเสถียรของเอนแซมเบิลเท่ากับ $1.30 \times 10^4 \text{ M}^{-1}$ นอกจากนี้ยังพบว่าเอนแซมเบิลดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการตรวจวัด PPI ได้อย่างมีความจำเพาะเจาะจง โดยพบว่าเมื่อมี PPI อยู่ในระบบ PPI สามารถเกิดพันธะโคออร์ดิเนตโควาเลนต์กับสารประกอบ (7) โดยเข้าไปแทนที่อินดิเคเตอร์ PV ทำให้เกิดการเปลี่ยนสีของสารละลายจากสีเขียวกลับไปเป็นสีเหลืองของ PV ในรูปอิสระได้ โดยมีค่าคงที่ความเสถียรของการเกิดสารประกอบเท่ากับ $5.2 \times 10^5 \text{ M}^{-1}$

Sarayut Watchasit และคณะ⁽²¹⁾ ได้นำสารประกอบโคออร์ดิเนชันชนิดไดนิวเคลียร์ของก (II) กับ ลิแกนด์ที่เป็นอนุพันธ์ของไทโรโพลด์เอมีน (8) มาใช้เป็นโมเลกุลของรีเซ็ปเตอร์ในการตรวจวัด PPI ด้วยเทคนิค IDA โดยใช้ Methylthymol blue (MTB) เป็นอินดิเคเตอร์ ในสารละลายบัฟเฟอร์ 80/20 (%v/v) MeCN/H₂O ใน 10 mM HEPES ที่ pH 7.4 จากการทดลองพบว่าสารละลาย MTB เมื่ออยู่ในรูปอิสระจะมีสีเขียว แต่เมื่อเกิดเอนแซมเบิลกับสารประกอบโคออร์ดิเนชัน (8) จะเปลี่ยนเป็นสี

ฟ้า และมีค่าคงที่ความเสถียรของแอนเชมเบิล ($\log \beta$) เท่ากับ 6.05 ± 0.16 นอกจากนี้ยังพบว่าแอนเชมเบิลดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการตรวจวัด PPI ได้อย่างมีความจำเพาะเจาะจง โดยพบว่าเมื่อมี PPI อยู่ในระบบ PPI สามารถเกิดพันธะโคออร์ดิเนตโควาเลนต์กับสารประกอบ (8) โดยเข้าไปแทนที่อินดิเคเตอร์ MTB ทำให้เกิดการเปลี่ยนสีของสารละลายจากสีฟ้ากลับไปเป็นสีเขียว PV ในรูปอิสระได้ โดยได้สารประกอบ (9) เป็นผลิตภัณฑ์

1.4 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อพัฒนาการตรวจวัดแอนไอออนไฟโรฟอสเฟตในอาหารทะเลแช่แข็งด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์

1.5 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. สังเคราะห์และพิสูจน์โครงสร้างลิแกนด์ที่เป็นอนุพันธ์ฟิโคลิลเอมีน (L1)
2. สังเคราะห์และพิสูจน์โครงสร้างลิแกนด์ที่เป็นอนุพันธ์โทรพอดัลเอมีน (L2)
3. สังเคราะห์และพิสูจน์โครงสร้างของสารประกอบโคออร์ดิเนชันชนิดไดนิวเคลียร์กับลิแกนด์

L1 (CuL1 และ ZnL1) และลิแกนด์ L2 (CuL2 และ ZnL2)

4. ศึกษาความเป็นไปได้และหาสภาวะของการทดลองที่เหมาะสมในการนำสารประกอบโคออร์ดิเนชันที่สังเคราะห์ได้มาใช้เป็นเซนเซอร์ทางเคมีเชิงแสงสำหรับการตรวจวัดแอนไอออนไฟโรฟอสเฟตในระบบแบตช์ (batch system)

5. นำสารประกอบโคออร์ดิเนชันที่สังเคราะห์ได้มาใช้เป็นเซนเซอร์ทางเคมีเชิงแสงสำหรับการตรวจวัดแอนไอออนไฟโรฟอสเฟตในตัวอย่างอาหารทะเลแช่แข็ง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านวิชาการ : ได้ชุดตรวจวัดแอนไอออนไฟโรฟอสเฟตในอาหารทะเลแช่แข็งด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า

ด้านสังคมและชุมชน : เพิ่มความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 เครื่องมือและอุปกรณ์

1. ยูวี-วิสิเบิลสเปกโทรมิเตอร์ (HP Hewlett Packard G1103A)
2. เครื่อง Nuclear magnetic Resonance, NMR (broker, Advance Ultrashield 400 MHz)
3. เครื่องระเหยตัวทำละลายแบบสูญญากาศ

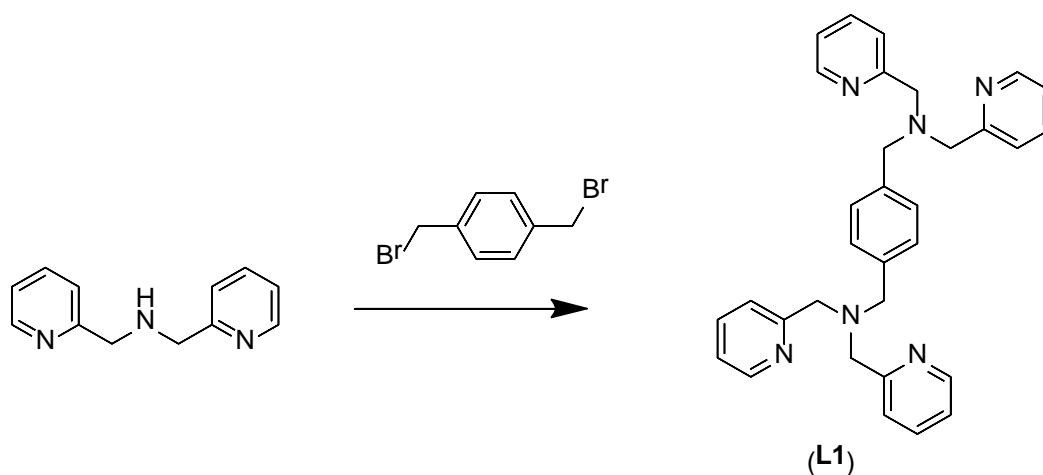
2.2 สารเคมี

Acetonitrile	C_2H_3N	A.R.Grade (FLUKA)
Adenosine monophosphate (AMP)	$C_{10}H_{14}N_5O_7P$	A.R.Grade (ALDRICH)
Adenosine diphosphate (ADP)	$C_{10}H_{15}N_5O_{10}P_2$	A.R.Grade (ALDRICH)
Adenosine triphosphate (ATP)	$C_{10}H_{16}N_5O_{13}P_3$	A.R.Grade (ALDRICH)
Hydroxyethylpiperazineethane sulfonic acid (HEPES)	$C_8H_{18}N_2O_4S$	A.R.Grade (FLUKA)
Pyrogallol red (PV)	$C_{19}H_{12}O_8S$	A.R.Grade (FLUKA)
Sodium acetate	$C_2H_3NaO_2$ หรือ NaOAc	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium benzoate	$C_7H_5NaO_2$ หรือ NaOBz	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium carbonate	Na_2CO_3	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium cyanide	NaCN	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium iodide	NaI	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium bromide	NaBr	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium chloride	NaCl	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium fluoride	NaF	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium hydrogen carbonate	$NaHCO_3$	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium hydroxide	NaOH	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium nitrate	$NaNO_3$	A.R.Grade (ALDRICH)

Sodium phosphate	NaH_2PO_4	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium sulfate	Na_2SO_4	A.R.Grade (ALDRICH)
Sodium thiocyanate	NaSCN	A.R.Grade (ALDRICH)
Sterile water	General Hospital Products Public Co., Ltd	
Tetrasodium pyrophosphate	$\text{Na}_4(\text{P}_2\text{O}_7)$	A.R.Grade (ALDRICH)

2.3 วิธีการทดลอง

2.3.1 การสังเคราะห์ลิแกนด์ L1

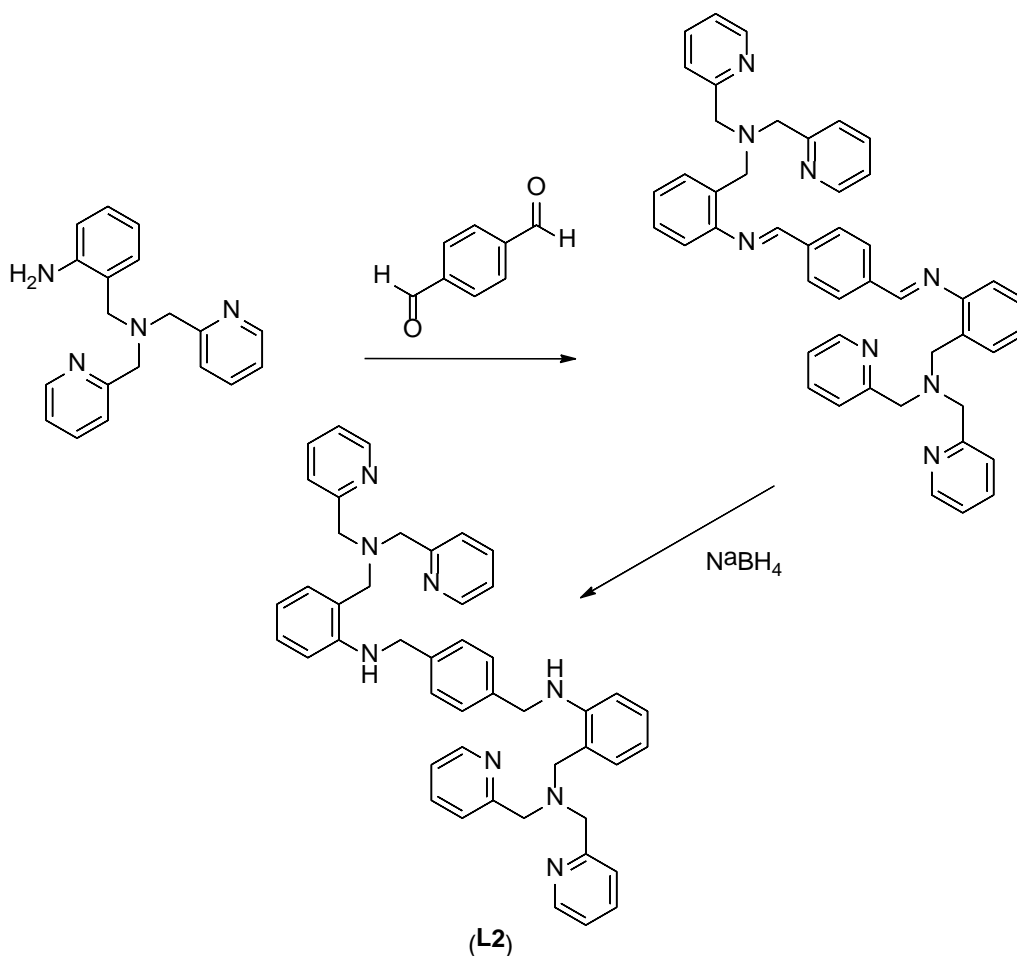
ละลายสารประกอบ dipicolylamine 5.86 กรัม (29.41 มิลลิโมล) ด้วยอะซิโตนไนไตรต์ที่ปราศจากน้ำ 150 มิลลิลิตรในขวดก้นขนาด 250 มิลลิลิตร จากนั้นเติม 1,4-bis(bromomethyl)benzene 3.25 กรัม (12.32 มิลลิโมล) Cs_2CO_3 9.58 กรัม (29.40 มิลลิโมล) และเติม KI 3.06 กรัม (18.43 มิลลิโมล) ลงไปในสารละลายดังกล่าว คนสารละลายเป็นเวลา 24 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส ภายใต้บรรยากาศแก๊สไนโตรเจน หลังจากนั้นกรองสารละลายและนำสารละลายไประเหยตัวทำละลายออกโดยการกลั่นลดความดัน และนำไปสกัดด้วย CH_2Cl_2 และน้ำสามครั้ง เก็บชั้น CH_2Cl_2 มากำจัดน้ำด้วย MgSO_4 กรองและนำสารละลายไประเหยตัวทำละลายออก และทำการแยกสารด้วย column chromatography โดยใช้ (10/90) MeOH : CH_2Cl_2 ผลิตภัณฑ์ที่ได้เป็นของเหลวสีน้ำตาลขุ่น จากนั้นตกตะกอนด้วยน้ำและอะซิโตน ได้ผลิตภัณฑ์ที่ได้เป็นของแข็งสีเหลืองซีดของ L1 ร้อยละผลิตภัณฑ์เท่ากับ 2.36 (0.23 กรัม)

$^1\text{H-NMR}$ (400 MHz, CD_3CN , ppm): δ 8.47-8.45 (m, 4H, ArH), 7.73-7.69 (m, 4H, ArH), 7.61 (s, 2H, ArH), 7.59 (s, 2H, ArH), 7.37 (s, 4H, ArH), 7.20-7.16 (m, 4H, ArH), 3.73 (s, 8H, $-\text{CH}_2-$), 3.63 (s, 4H, $-\text{CH}_2-$).

^{13}C -NMR (100 MHz, CD_3CN , ppm): δ 159.73, 148.78, 137.99, 136.43, 128.76, 122.77, 100.02, 59.66, 57.84.

ESI-MS (positive mode); 501.2785 $[\text{L1}+\text{H}]^+$, 523.2606 $[\text{L1}+\text{Na}]^+$.

2.3.2 การสังเคราะห์ลิแกนด์ L2

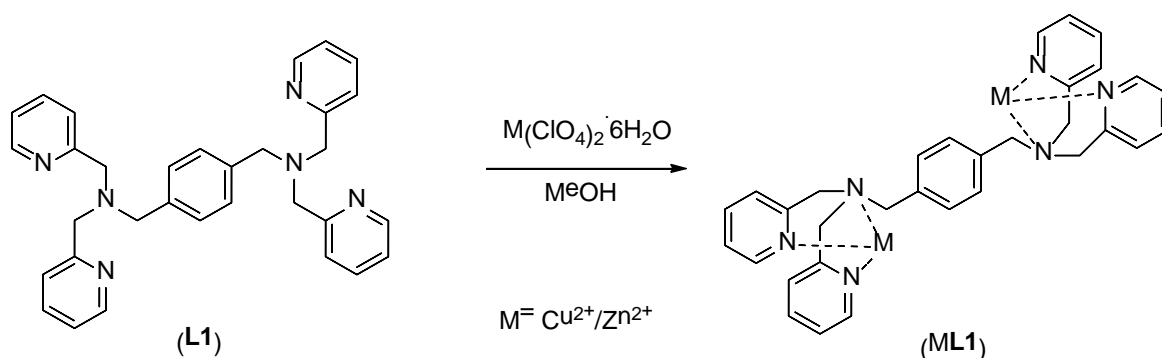
ละลายสารประกอบ tripodalamine 7.56 กรัม (24.84 มิลลิโมล) ด้วยอะซิโตรไนโตรที่ปราศจากน้ำ 150 มิลลิลิตร ในขวดก้นขนาด 250 มิลลิลิตร จากนั้นเติม terephthalaldehyde 1.11 กรัม (8.28 มิลลิโมล) ลงไปในสารละลายดังกล่าว คนสารละลายเป็นเวลา 24 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส ภายใต้บรรยากาศแก๊สไนโตรเจน หลังจากนั้นกรองสารละลายและนำสารละลายไประเหยตัวทำละลายออกโดยการกลั่นลดความดัน ได้ผลิตภัณฑ์ที่ได้เป็นของเหลวสีน้ำตาลดำ นำสารละลายที่ได้มาละลายด้วย MeOH 100 มิลลิลิตร ในขวดก้นกลมขนาด 250 มิลลิลิตร จากนั้นค่อยๆ เติม NaBH₄ 7.62 กรัม (201.44 มิลลิโมล) ลงในสารละลายดังกล่าว และทำการคนสารละลายที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียสภายใต้บรรยากาศแก๊สไนโตรเจนเป็นเวลา 24 ชั่วโมง หลังจากนั้นกรองสารละลายและเติมน้ำ 150 มิลลิลิตร ลงไปในสารละลายที่ได้จากการกรอง และนำไประเหยตัวทำละลายออกโดยการกลั่นลดความดัน และนำไปสกัดด้วย CH₂Cl₂ 150 มิลลิลิตร สามครั้ง เก็บชั้น CH₂Cl₂ มากำจัดน้ำด้วย MgSO₄ กรองและนำสารละลายไประเหยตัวทำละลายออก และทำการแยกสารด้วย column chromatography โดยใช้ (20/80) MeOH : CH₂Cl₂ ผลิตภัณฑ์ที่ได้เป็นของเหลวสี

น้ำตาลของสารประกอบ (9) จากนั้นตกตะกอนด้วยน้ำและอะซิโตน ได้ผลิตภัณฑ์ที่ได้เป็นของแข็งสีเหลืองซีด ร้อยละผลิตภัณฑ์เท่ากับ 30

$^1\text{H-NMR}$ (400 MHz, CD_3CN , ppm): δ 8.41 (d, $J=4.4$ Hz, 4H, ArH) 7.50-7.45 (m, 4H, ArH) 7.35 (s, 4H, ArH) 7.25 (d, $J=8.0$ Hz, 4H ArH) 7.09-7.02 (m, 8H, ArH) 6.53 (d, $J=8.0$ Hz, 4H ArH) 4.43 (s, 4H, $-\text{CH}_2-$) 3.70 (s, 8H, $-\text{CH}_2-$) 3.63 (s, 4H, $-\text{CH}_2-$).

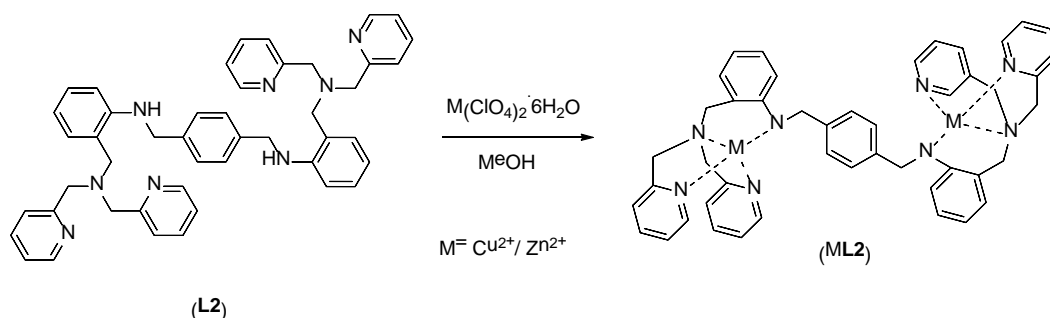
$^{13}\text{C-NMR}$ (100 MHz, CD_3CN , ppm): δ 159.11, 149.01, 148.02, 139.12, 136.32, 131.04, 128.52, 127.59, 123.14, 122.00, 115.43, 109.99, 59.57, 57.87, 46.33.

2.3.3 การสังเคราะห์สารประกอบ CuL1 และ ZnL1

ละลาย $\text{M}(\text{ClO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ (2 mmol) ในน้ำ 10 มิลลิลิตร และละลายลิแกนด์ L1 (0.2 g, 0.40 mmol) ในอะซิโตนไนไตรต์ 10 มิลลิลิตร จากนั้นค่อยๆ เติมสารละลาย $\text{M}(\text{ClO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ ลงในสารละลาย ลิแกนด์ L1 1 และให้ความร้อนแก่สารละลาย 10 นาที จากนั้นคนสารละลายอย่างต่อเนื่องที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 24 ชั่วโมง จะเกิดตะกอนสีฟ้าอ่อนของ CuL1 หรือสีขาวของ ZnL1 กรองและล้างด้วยไดคลอโรมีเทน 50 มิลลิลิตร ร้อยละผลิตภัณฑ์ของ CuL1 และ ZnL1 มีค่าเท่ากับ 60 และ 50 ตามลำดับ

2.3.4 การสังเคราะห์สารประกอบ CuL2 และ ZnL2

ละลายลิแกนด์ L2 (0.28 มิลลิโมล) ในไดคลอโรมีเทนปริมาตร 10 มิลลิลิตร และละลาย Cu(ClO₄)₂ 0.52 กรัม (1.41 มิลลิโมลในเมทานอล ปริมาตร 10 มิลลิลิตร จากนั้นเติมสารละลายของ M(ClO₄)₂ ลงในสารละลายลิแกนด์ L2 อย่างช้าๆ คนและให้ความร้อน 10 นาที ปล่อยให้สารละลายเย็นลงและคนสารละลายอย่างต่อเนื่อง จะได้ตะกอนสีฟ้าของ CuL2 หรือสีขาวของ ZnL2 กรองและล้างตะกอนด้วย MeOH ร้อยละผลิตภัณท์ของ CuL2 และ ZnL2 มีค่าเท่ากับ 70 และ 50 ตามลำดับ

2.3.5 การเตรียมสารละลายบัฟเฟอร์ HEPES pH 7.4 ความเข้มข้น 10 mM ปริมาตร 1000 มิลลิลิตร

ชั่ง HEPES 12.6165 กรัม ละลายด้วยน้ำกลั่นและปรับ pH ของสารละลายจนมีค่าเท่ากับ 7.4 หลังจากนั้นนำสารละลายดังกล่าวถ่ายใส่ขวดวัดปริมาตรขนาด 1000 มิลลิลิตร และปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นจนถึงขีดบอกปริมาตร

2.3.6 การหาค่าคงที่ความเสถียรของการเกิดเอนไซม์ระหว่างอินดิเคเตอร์ PV กับสารประกอบโคออร์ดิเนชัน ML ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโทรสโคปี

2.3.6.1 การเตรียมสารละลาย CuL ความเข้มข้น 400 μM ปริมาตร 5 มิลลิลิตร

ชั่ง CuL 26.79 มิลลิกรัม ละลายด้วยอะซิโตนไทรล์และน้ำ แล้วปรับใส่ขวดวัดปริมาตร 5 มิลลิลิตร หลังจากนั้นปิเปตสารละลายที่เตรียมได้ 0.5 มิลลิลิตรใส่ขวดวัดปริมาตร 5 มิลลิลิตร แล้วปรับปริมาตรด้วยสารละลายบัฟเฟอร์ 10 mM HEPES pH 7.4

2.3.6.2 การเตรียมสารละลาย ZnL ความเข้มข้น 400 μM ปริมาตร 5 มิลลิลิตร

ชั่ง Zn₂B 38.45 มิลลิกรัม ละลายด้วยอะซิโตนไทรล์และน้ำ แล้วปรับใส่ขวดวัดปริมาตร 5 มิลลิลิตร หลังจากนั้นปิเปตสารละลายที่เตรียมได้ 0.5 มิลลิลิตร ใส่ขวดวัดปริมาตร 5 มิลลิลิตร แล้วปรับปริมาตรด้วยสารละลายบัฟเฟอร์ 10 mM HEPES pH 7.4

2.3.6.3 การเตรียมสารละลาย PV ความเข้มข้น 20 μM ปริมาตร 50 มิลลิลิตร

ชั่ง PV 4.00 มิลลิกรัม ละลายด้วยสารละลายบัฟเฟอร์ 10 mM HEPES แล้วปรับใส่ขวดวัดปริมาตร 5 มิลลิลิตร หลังจากนั้นปิเปตสารละลายที่เตรียมได้ 0.50 มิลลิลิตรใส่ขวดวัดปริมาตร 50 มิลลิลิตร แล้วปรับปริมาตรด้วยสารละลายบัฟเฟอร์

2.3.6.4 วิธีการทดลอง

ปิเปตสารละลาย PV ความเข้มข้น 20 μM ปริมาตร 2 มิลลิลิตร ใส่ลงในคิวเวท จากนั้นค่อยๆไทเทรตสารละลายของสารประกอบโคออร์ดิเนชันแต่ละชนิด ความเข้มข้น 400 μM ลงในคิวเวทดังกล่าว โดยใช้ปริมาตรที่แสดงดังตารางที่ 3.1 หลังจากนั้นคนสารละลายให้เข้ากัน นำสารละลายเอนเซมเบลที่ได้ไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 250-900 nm นำข้อมูลที่ได้มาสร้างกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าการดูดกลืนแสงกับความยาวคลื่นที่ใช้ในการทดลอง และคำนวณหาค่าคงที่ของการเกิดเอนเซมเบลโดยใช้โปรแกรม SPECFIT (SPECFIT/32, 2004)

ตารางที่ 2.1 สภาวะการทดลองสำหรับการหาค่าคงที่ของการเกิดเอนเซมเบลระหว่างสารประกอบโคออร์ดิเนชัน ML1 และ ML2 (R) กับอินดิเคเตอร์ PV

ครั้งที่	ปริมาตร PV (มิลลิลิตร)	ปริมาตร R (มิลลิลิตร)	โมลของ PV	โมลของ R	อัตราส่วน โมลของ R ต่อ โมลของ PV
1	2.0	0.00	4×10^{-8}	0.0	0.0
2	2.0	0.01	4×10^{-8}	4.0×10^{-9}	0.1
3	2.0	0.02	4×10^{-8}	8.0×10^{-9}	0.2
4	2.0	0.03	4×10^{-8}	1.2×10^{-8}	0.3
5	2.0	0.04	4×10^{-8}	1.6×10^{-8}	0.4
6	2.0	0.05	4×10^{-8}	2.0×10^{-8}	0.5
7	2.0	0.06	4×10^{-8}	2.4×10^{-8}	0.6
8	2.0	0.07	4×10^{-8}	2.8×10^{-8}	0.7
9	2.0	0.08	4×10^{-8}	3.2×10^{-8}	0.8
10	2.0	0.09	4×10^{-8}	3.6×10^{-8}	0.9
11	2.0	0.10	4×10^{-8}	4.0×10^{-8}	1.0

12	2.0	0.12	4×10^{-8}	4.4×10^{-8}	1.1
13	2.0	0.13	4×10^{-8}	4.8×10^{-8}	1.2
14	2.0	0.14	4×10^{-8}	5.2×10^{-8}	1.3
15	2.0	0.15	4×10^{-8}	5.6×10^{-8}	1.4
16	2.0	0.16	4×10^{-8}	6.0×10^{-8}	1.5

2.7 การศึกษาความจำเพาะเจาะจงในการเลือกจับกับแอนไอออนชนิดต่างๆ ของ เอนเซมเบิล

2.7.1 การเตรียมสารละลาย CuL ความเข้มข้น 20 μ M ปริมาตร 50 มิลลิลิตร

ชั่ง CuL 13.40 มิลลิกรัม ละลายด้วยอะซิโตนไตรรล์และน้ำ แล้วปรับใส่ขวดวัดปริมาตร 5 มิลลิลิตร หลังจากนั้นปิเปตสารละลายที่เตรียมได้ 0.5 มิลลิลิตร ใส่ขวดวัดปริมาตร 50 มิลลิลิตร แล้วปรับปริมาตรด้วยสารละลายบัฟเฟอร์ 10 mM HEPES pH 7.4

2.7.2 การเตรียมสารละลาย ZnL ความเข้มข้น 20 μ M ปริมาตร 50 มิลลิลิตร

ชั่ง ZnL 19.22 มิลลิกรัม ละลายด้วยอะซิโตนไตรรล์และน้ำ แล้วปรับใส่ขวดวัดปริมาตร 5 มิลลิลิตร หลังจากนั้นปิเปตสารละลายที่เตรียมได้ 0.5 มิลลิลิตร ใส่ขวดวัดปริมาตร 50 มิลลิลิตร แล้วปรับปริมาตรด้วยสารละลายบัฟเฟอร์ 10 mM HEPES pH 7.4

2.7.3 การเตรียมสารละลาย PV ความเข้มข้น 400 μ M ปริมาตร 10 มิลลิลิตร

ชั่ง PV 16.01 มิลลิกรัม ละลายด้วยสารละลายบัฟเฟอร์ 10 mM HEPES แล้วปรับใส่ขวดวัดปริมาตร 5 มิลลิลิตร จากนั้นปิเปตสารละลาย 0.50 มิลลิลิตร ใส่ขวดวัดปริมาตร 10 มิลลิลิตร แล้วปรับปริมาตรด้วยสารละลายบัฟเฟอร์

2.7.4 การเตรียมสารละลายแอนไอออนชนิดต่างๆ ความเข้มข้น 1 mM ปริมาตร 10 มิลลิลิตร

2.7.4.1 การเตรียมสารละลายแอนไอออนชนิดต่างๆ ความเข้มข้น 0.01 M ปริมาตร 10 มิลลิลิตร

ชั่งแอนไอออนชนิดต่างๆตามน้ำหนักที่แสดงไว้ในตารางที่ 2.2 จากนั้นนำไปละลายด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออน และปรับใส่ขวดวัดปริมาตร 10 มิลลิลิตร

ตารางที่ 2.2 น้ำหนักของแอนไอออนชนิดต่างๆที่ใช้ในการเตรียมเป็นสารละลายที่มีความเข้มข้น 0.01 M ปริมาตร 10 มิลลิลิตร

ลำดับที่	ชนิดของแอนไอออน	ชนิดเกลือของแอนไอออน	น้ำหนัก (มิลลิกรัม)
1	HPO_4^{2-}	Na_2HPO_4	13.40
2	$\text{P}_2\text{O}_7^{4-}$ หรือ PPi	$\text{Na}_4(\text{P}_2\text{O}_7)$	28.20
3	SO_4^{2-}	Na_2SO_4	16.76
4	NO_3^-	NaNO_3	8.51
5	CO_3^{2-}	Na_2CO_3	10.60
6	HCO_3^-	NaHCO_3	9.10
7	AcO^-	NaOAc	13.34
8	BzO^-	NaOBz	14.58
9	SCN^-	NaSCN	8.11
10	CN^-	NaCN	5.59

11	OH ⁻	NaOH	15.51
12	I ⁻	NaI	14.94
13	Br ⁻	NaBr	10.28
14	Cl ⁻	NaCl	5.84
15	F ⁻	NaF	4.20
16	AMP	AMP	36.52
17	ADP	ADP	39.10
18	ATP	ATP	41.50

2.7.4.2 การเตรียมสารละลายแอนไอออนชนิดต่างๆ ความเข้มข้น 1 mM ปริมาตร 10 มิลลิลิตร

ปิเปตแอนไอออนชนิดต่างๆที่ความเข้มข้น 0.01 M (จากข้อ 2.5.4.1) ปริมาตร 1.0 มิลลิลิตร ใส่ขวดวัดปริมาตร 10 มิลลิลิตร และปรับปริมาตรด้วยสารละลายบัฟเฟอร์ 10 mM HEPES pH 7.4

2.7.5 การเตรียมสารละลายเอนไซม์ระหว่างสารประกอบโคออร์ดิเนชันกับสารละลาย PV

ปิเปตสารละลาย PV 400 μ M (จากข้อ 3.5.3) ปริมาตร 2.5 มิลลิลิตร ลงในสารละลายของสารประกอบโคออร์ดิเนชันแต่ละชนิดที่มีความเข้มข้น 20 μ M ปริมาตร 50 มิลลิลิตร

2.7.6 วิธีการทดลอง

ปิเปตสารละลายเอนไซม์ระหว่างสารประกอบโคออร์ดิเนชันแต่ละชนิดกับสารละลาย PV ที่เตรียมไว้ในข้อ 2.3.6.3 ปริมาตร 2 มิลลิลิตร ใส่ลงในขวดแก้ว จากนั้นปิเปตสารละลายแอนไอออนแต่ละชนิด ความเข้มข้น 1 mM ปริมาตร 0.25 มิลลิลิตร ลงในขวดแก้วดังกล่าว เขย่าให้เข้ากันและสังเกตการเปลี่ยนแปลงสีของสารละลายเอนไซม์ในสภาวะที่มีแอนไอออนชนิดต่างๆอยู่ในระบบ

ในการพิจารณาว่าแอนไอออนชนิดใดสามารถแทนที่ PV ได้ นั้น สามารถสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงสีของสารละลายเอนไซม์ และการพิจารณาว่าเอนไซม์ใดมีความจำเพาะเจาะจงในการเลือกจับกับแอนไอออนชนิดใดนั้น สามารถทำได้โดยสังเกตว่าแอนไอออนชนิดใดทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสเปกตรัมมากที่สุด โดยทำการทดลองดังนี้

ปิเปตสารละลายเอนไซม์เบิลระหว่างสารประกอบโคออร์ดิเนชันแต่ละชนิดกับสารละลาย PV ที่เตรียมไว้ในข้อ 2.5.5 ใส่ลงในคิวเวท และนำสารละลายเอนไซม์เบิลดังกล่าวไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 250-900 nm จากนั้นปิเปตสารละลายแอนไอออน 1 mM ปริมาตร 0.25 มิลลิลิตรลงในคิวเวท คนสารละลายให้เข้ากันและนำไปวัดค่าการดูดกลืนแสง นำข้อมูลที่ได้มาสร้างกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายเอนไซม์เบิลอิสระ และสารละลายของเอนไซม์เบิลเมื่อเติมแอนไอออนแต่ละชนิดกับความยาวคลื่นที่ใช้ในการทดลอง การพิจารณาว่าแอนไอออนชนิดใดสามารถแทนที่ PV ได้นั้นสังเกตได้จากการเปลี่ยนสีของสารละลายเอนไซม์เบิลจากสีน้ำเงินไปเป็นสีชมพูของ PV อิสระ

2.8 การหาค่าคงที่ความเสถียรของการเกิดสารประกอบโคออร์ดิเนชันระหว่างสารประกอบโคออร์ดิเนชัน ZnL_2 กับแอนไอออนไพโรฟอสเฟต ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลไทเทรชัน

2.8.1 การเตรียมสารละลาย ZnL_2 ความเข้มข้น $20 \mu M$ ปริมาตร 50 มิลลิลิตร

เตรียมเหมือนข้อ 2.5.1

2.8.2 การเตรียมสารละลาย PV ความเข้มข้น 400 μM ปริมาตร 5 มิลลิลิตร

เตรียมสารละลายสต็อก โดยชั่ง PV 8.00 มิลลิกรัม ละลายด้วยสารละลายบัฟเฟอร์ 10 mM HEPES แล้วปรับใส่ขวดวัดปริมาตร 5 มิลลิลิตร และปิเปตสารละลายสต็อก 0.5 มิลลิลิตร ใส่ขวดวัดปริมาตร 5 มิลลิลิตร แล้วปรับปริมาตรด้วยสารละลายบัฟเฟอร์

2.8.3 การเตรียมสารละลาย PPI ความเข้มข้น 400 μM ปริมาตร 10 มิลลิลิตร

ปิเปต PPI ความเข้มข้น 0.01 M (จากข้อ 2.5.4.1) ปริมาตร 0.4 มิลลิลิตร ใส่ขวดวัดปริมาตร 10 มิลลิลิตร และปรับปริมาตรด้วยสารละลายบัฟเฟอร์ 10 mM HEPES pH 7.4

2.8.4 วิธีการทดลอง

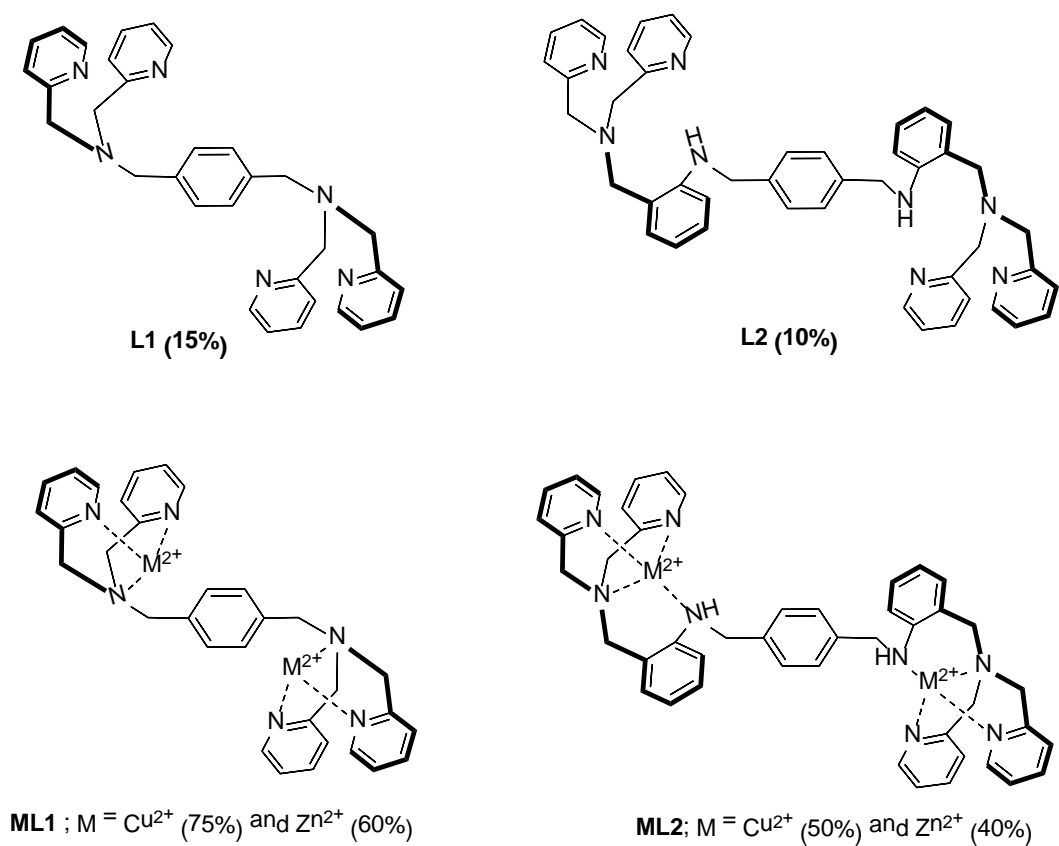
ปิเปตสารละลายของสารประกอบโคออร์ดิเนชันความเข้มข้น 20 μM ปริมาตร 2 มิลลิลิตร ใส่ลงในควิวเวท จากนั้นปิเปตสารละลาย PV ความเข้มข้น 400 μM ปริมาตร 0.1 มิลลิลิตรใส่ลงในควิวเวทดังกล่าว คนสารละลายให้เข้ากัน นำสารละลายดังกล่าวไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 250-900 nm หลังจากนั้นเติมสารละลายของ PPI ความเข้มข้น 400 μM ครั้งละ 0.01 มิลลิลิตร ลงในควิวเวทดังกล่าว คนสารละลายให้เข้ากันและนำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 250-900 nm นำข้อมูลที่ได้มาสร้างกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าการดูดกลืนแสงกับความยาวคลื่นที่ใช้ในการทดลอง และคำนวณหาค่าคงที่การเกิดของสารประกอบโคออร์ดิเนชันโดยใช้โปรแกรม SPECFIT (SPECFIT/32, 2004)

บทที่ 3

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

3.1 การสังเคราะห์ลิแกนด์ L1, L2 และสารประกอบโคออร์ดิเนชัน ML1 และ ML2

ได้ทำการสังเคราะห์และพิสูจน์โครงสร้างลิแกนด์ L1, L2 และสารประกอบโคออร์ดิเนชัน ML1 และ ML2 (เมื่อ M คือไอออน Cu^{2+} และ Zn^{2+}) ได้เป็นผลสำเร็จ โครงสร้างของสารประกอบทั้ง 4 ชนิด แสดงได้ในรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 โครงสร้างของลิแกนด์ L1, L2 และสารประกอบโคออร์ดิเนชัน ML1 และ ML2 (เมื่อ M คือไอออน Cu^{2+} และ Zn^{2+})

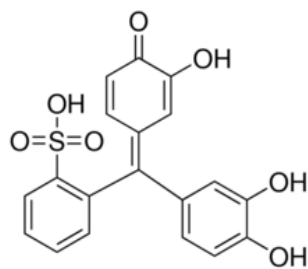

3.2 การศึกษาความเป็นไปได้และหาสภาวะของการทดลองที่เหมาะสมในการนำสารประกอบ

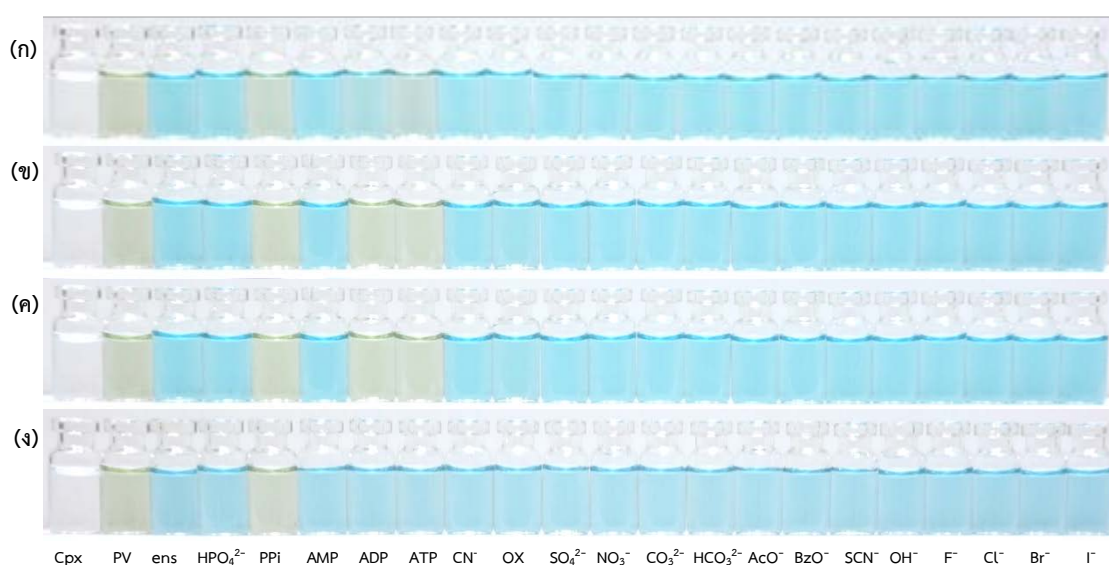
โคออร์ดิเนชันมาใช้ในการตรวจวัดไพโรฟอสเฟต (PPI) ในระบบแบ็คซ์

เมื่อนำสารประกอบโคออร์ดิเนชัน CuL1, ZnL1, CuL2 และ ZnL2 มาศึกษาความเป็นไปได้ในการตรวจวัด PPI ด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ และใช้สารละลายบัฟเฟอร์ HEPES ความเข้มข้น 10 mM pH 7.4 เป็นตัวทำละลายโดยนำสารประกอบทั้ง 4 มาเตรียมเป็นเอนเซมเบลกับอินดิเคเตอร์ไพโรแคทีคอลไวโอเลต (pyrocatechol violet หรือ PV) ผลการทดลองแสดงได้ดังรูปที่ 3.2 จะเห็นได้ว่าสารละลายของสารประกอบโคออร์ดิเนชันทั้ง 4 ชนิดเป็นสารละลายใสไม่มีสี (ขวดที่ 1, cpx) สารละลาย PV ในรูปอิสระสารละลายมีสีเขียว (ขวดที่ 2, PV) และสารละลายเอนเซมเบลของสารประกอบโคออร์ดิเนชันทั้ง 4 ชนิดมีสีฟ้า (ขวดที่ 3, ens)

จากรูปที่ 3.2 จะเห็นได้ว่าเอนเซมเบลของสารประกอบทั้ง 4 ชนิดให้ผลความจำเพาะเจาะจงในการเลือกจับกับแอนไอออนได้ต่างกัน โดยมีเพียงเอนเซมเบลของสารประกอบ ZnL2 กับอินดิเคเตอร์ PV เท่านั้นที่มีความจำเพาะเจาะจงในการตรวจวัด PPI เนื่องจากมีเพียง PPI เท่านั้นที่ทำให้สีของสารละลายเอนเซมเบลของ [ZnL2•PV] เปลี่ยนจากสีฟ้าไปเป็นสีเขียวของอินดิเคเตอร์ PV ในรูปอิสระ (รูปที่ 3.2ง) ในขณะที่แอนไอออนชนิดอื่น ๆ ไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนสีของสารละลายแต่อย่างใด แสดงว่าอินดิเคเตอร์ PV ในโครงสร้างของเอนเซมเบล [ZnL2•PV] สามารถถูกแทนที่ด้วย PPI ส่งผลให้ได้อินดิเคเตอร์ PV ในรูปอิสระกลับคืนมา ดังนั้นจึงสามารถนำเอนเซมเบล [ZnL2•PV] ไปตรวจวัด PPI ในตัวอย่างจริงได้แม้ในสภาวะที่มีแอนไอออนชนิดอื่นอยู่ในระบบ

pyrocatecholviolet หรือ PV

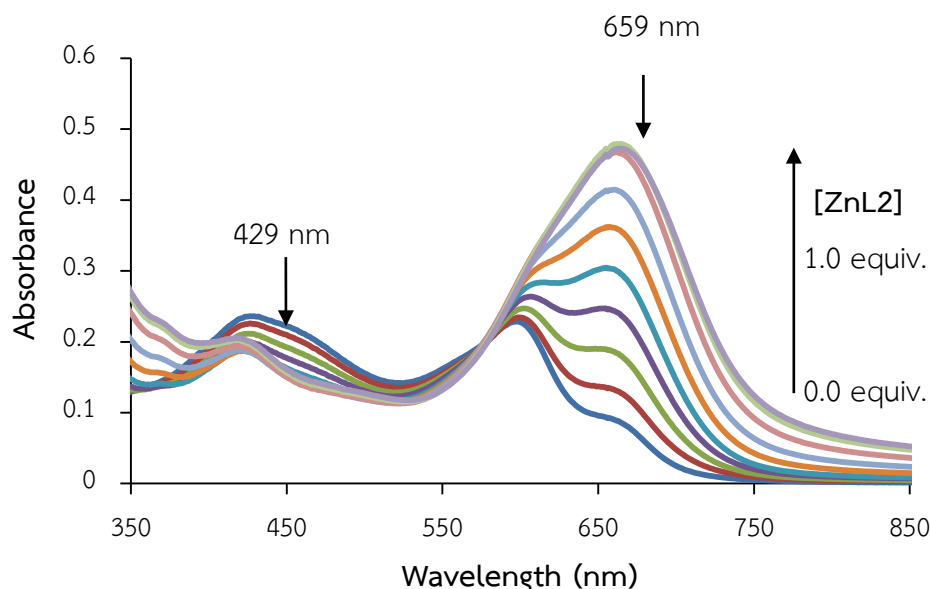

รูปที่ 3.2 การเปลี่ยนสีของสารละลายเอนไซม์เบิลที่เตรียมจากอินดิเคเตอร์ PV กับสารประกอบโคออร์ดิเนชัน (ก) CuL1, (ข) ZnL1, (ค) CuL2 และ (ง) ZnL2 ในสถานะที่มีไอออนลบชนิดต่าง ๆ อยู่ในระบบ โดยใช้สารละลายบัฟเฟอร์ HEPES ความเข้มข้น 10 mM pH 7.4 เป็นตัวทำละลาย

3.3 การศึกษาการเกิดเอนเซมเบิลระหว่างสารประกอบโคออร์ดิเนชัน ZnL2 และ PV ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโตรเมทรี

เมื่อนำสารละลาย PV ที่มีความเข้มข้น 20 μM ปริมาตร 2 มิลลิลิตร ทำการไทเทรตกับสารละลายประกอบเชิงซ้อน ZnL2 ความเข้มข้น 400 μM ครั้งละ 0.01 มิลลิลิตร (0.1 equivalent) แล้วนำสารละลายดังกล่าวไปวัดค่าการดูดกลืนแสงด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโตรเมทรี โดยทำการทดลองจนครบ 1.0 equivalent พบว่าสารละลาย PV ในรูปอิสระมีค่าการดูดกลืนแสงสูงสุดที่ความยาวคลื่น 429 nm และเมื่อค่อย ๆ ไทเทรตสารละลาย ZnL2 ลงไปยังสารละลายดังกล่าวพบว่าสีของสารละลายจะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีฟ้า โดยมีค่าการดูดกลืนแสงสูงสุดที่ความยาวคลื่น 659 nm ดังแสดงในรูปที่ 3.3

รูปที่ 3.3 สเปกตรัมการดูดกลืนแสงของสารละลาย PV เมื่อทำการไทเทรตสารละลาย ZnL2 ลงไปยังสารละลายดังกล่าว

เมื่อทำการหาอัตราส่วนในการเกิดสารประกอบเชิงซ้อนระหว่าง ZnL2 และสารละลาย PV ด้วยวิธี Job's method โดยทำการเตรียมสารละลายผสมระหว่างสารละลาย ZnL2 กับ สารละลาย PV ที่เศษส่วนโมลต่างกัน แล้วนำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 659 นาโนเมตร จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสร้างกราฟความสัมพันธ์ระหว่างค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 659 นาโนเมตร พบว่าค่าการ

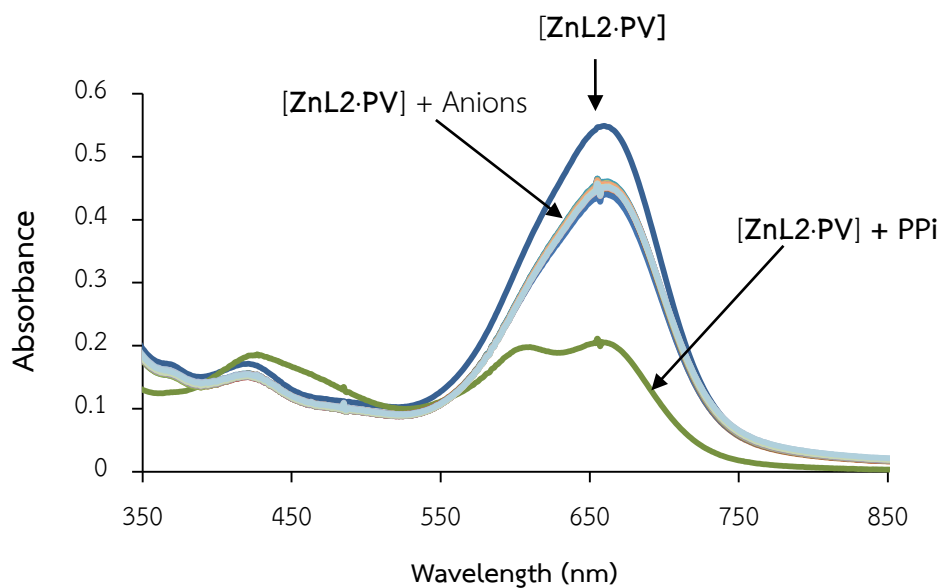
ดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่นดังกล่าวมีค่าสูงสุดที่เคี่ส่วยโมลของ ZnL2 : PV คือ 0.5 : 0.5 แสดงว่าอัตราส่วนในการเกิดเป็นเอนเซมเบิลของ ZnL2 : PV คือ 1:1 ดังแสดงในรูปที่ 3.4

รูปที่ 3.4 การหาอัตราส่วนในการเกิดเป็นสารประกอบเชิงซ้อนระหว่างสาร ZnL2 ความเข้มข้น 20 μM กับสารละลาย PV ความเข้มข้น 20 μM โดยวิธี Job's Method ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปคโตรเมทรี

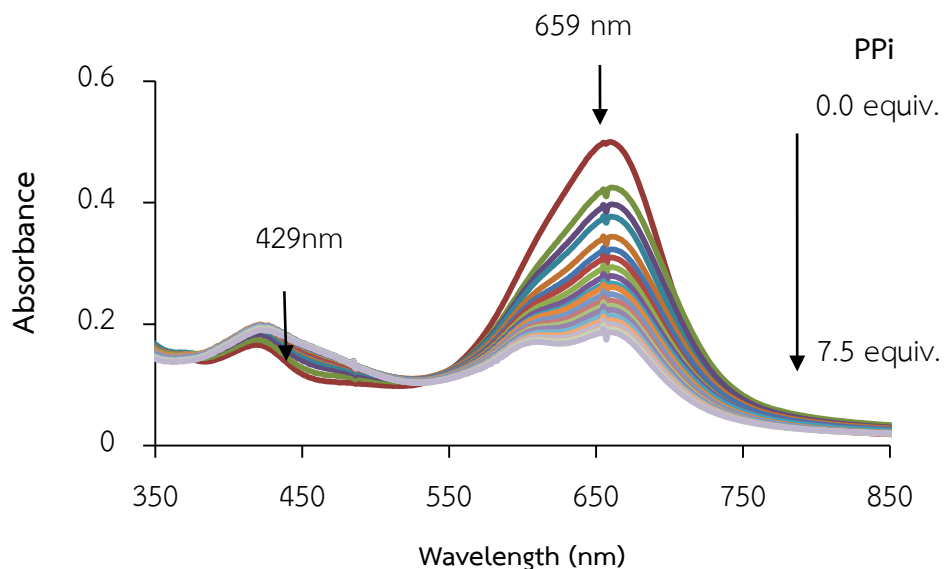
3.4 การศึกษาความจำเพาะเจาะจงในการเลือกจับกับแอนไอออนของเอนเซมเบิล [ZnL2•PV] ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปคโตรเมทรี

จากรูปที่ 3.5 เมื่อนำสารละลาย [ZnL2•PV] มาวัดค่าการดูดกลืนแสง พบว่ามีค่าการดูดกลืนแสงสูงที่สุดคือ 659 นาโนเมตร และเมื่อพิจารณาสเปกตรัมการดูดกลืนแสงของสารละลาย [ZnL2•PV] ในสถานะที่มีแอนไอออนชนิดต่างๆ พบว่ามีเพียงแอนไอออน PPI ที่ส่งผลทำให้สเปกตรัมการดูดกลืนแสงของสารละลาย [ZnL•PV] ที่ความยาวคลื่น 659 นาโนเมตร มีค่าลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยสังเกตได้จากค่าการดูดกลืนแสงที่ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับแอนไอออนชนิดอื่นๆ แสดงว่าเอนเซมเบิล [ZnL2•PV] มีความจำเพาะเจาะจงในการเลือกจับกับ PPI ได้เป็นอย่างดี

รูปที่ 3.5 สเปกตรัมการดูดกลืนแสงของเอนไซม์เบิล $[ZnL_2 \cdot PV]$ ที่มีแอนไอออนชนิดต่าง ๆ อยู่ในระบบ

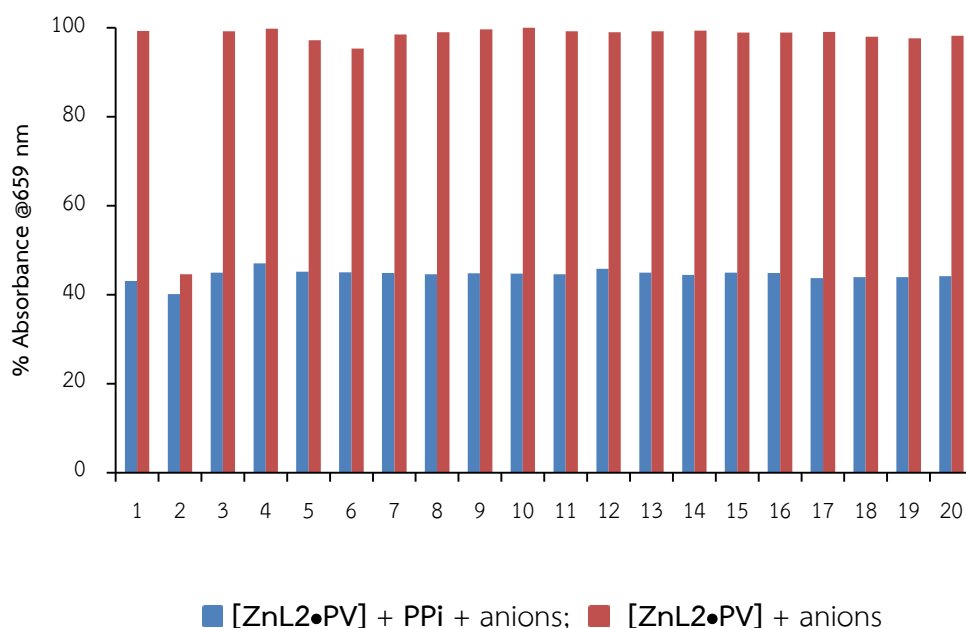
เมื่อทำการไทเทรตสารละลายเอนไซม์เบิล $[ZnL_2 \cdot PV]$ ด้วย PPI พบว่าค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 659 nm มีค่าลดลงและค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 429 nm มีค่าเพิ่มขึ้น และสีของสารละลายเปลี่ยนจากสีฟ้าไปเป็นสีเขียวของ PV ในรูปอิสระ แสดงว่า PPI เข้าไปแทนที่อินดิเคเตอร์ PV ในโครงสร้างของเอนไซม์เบิลได้ ดังแสดงในรูปที่ 3.6

รูปที่ 3.6 สเปกตรัมการดูดกลืนแสงของสารละลาย $[ZnL2 \cdot PV]$ เมื่อเติมสารละลาย PPI ความเข้มข้น 1 mM ในตัวทำละลาย 10 mM pH 7.4 HEPES

3.5 การศึกษาผลการรบกวนของแอนไอออนชนิดต่างๆ ต่อการตรวจวัด PPI โดยใช้เอนไซม์เบิล $[ZnL2 \cdot PV]$ ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโตรเมทรี

จากการศึกษาผลการรบกวนของแอนไอออนชนิดต่างๆ ต่อการตรวจวัด PPI โดยใช้เอนไซม์เบิล $[ZnL2 \cdot PV]$ โดยทำการเตรียมสารละลายเชิงซ้อน $[ZnL2 \cdot PV]$ + PPI ที่มีความเข้มข้น 20 μM ปริมาตร 2 มิลลิลิตร ใส่ลงในคิวเวท จากนั้นทำการปิเปตสารละลายแอนไอออนชนิดต่างๆ ความเข้มข้น 1 mM ปริมาตร 350 μL ลงในคิวเวทที่มีสารละลายเชิงซ้อน $[ZnL2 \cdot PV]$ + PPI เขย่าให้เข้ากันเป็นเวลา 1 นาที และนำไปวัดค่าการดูดกลืนแสง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสร้างกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 659 นาโนเมตร กับแอนไอออนชนิดต่างๆ ที่เติมลงไป ซึ่งได้ผลการทดลองดังรูปที่ 3.7

รูปที่ 3.7 การเปลี่ยนแปลงค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 659 nm ของสารละลายเอนไซม์เบิล [ZnL2•PV] กับแอนไอออนชนิดต่างๆในตัวทำละลาย HEPES บัฟเฟอร์ ความเข้มข้น 10 mM pH 7.4 เมื่อกำหนดให้ (1) Pi , (2) = PPI , (3) = ACO , (4) = AMP , (5) = ADP , (6) = ATP , (7) = CN⁻ , (8) = NaOx , (9) = Na₂SO₄ , (10) = Na₂NO₃ , (11) = Na₂CO₃ , (12) = NaHCO₃ , (13) = AcO , (14) = BzO , (15) = KSCN , (16) = NaOH , (17) = NaI , (18) = NaBr , (19) = NaCl , (20) = NaF

จากรูปที่ 3.7 พบว่าไม่มีแอนไอออนชนิดใดที่มีผลรบกวนต่อการตรวจวัดสารละลาย PPI โดยใช้ [ZnL2•PV] เนื่องจากค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 659 nm ไม่ลดลงแต่อย่างใด แสดงว่าเอนไซม์เบิล [ZnL2•PV] นี้ สามารถนำมาใช้เป็นเซ็นเซอร์ทางเคมีเชิงแสงในการตรวจวัด PPI ได้ดี โดยไม่ถูกรบกวนจากแอนไอออนชนิดอื่นๆ

3.6 การหาขีดจำกัดในการตรวจวัด (Detection of limit) สารละลาย PPI ด้วยเอนไซม์เบิล ZnL2 โดยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโทรเมทรี

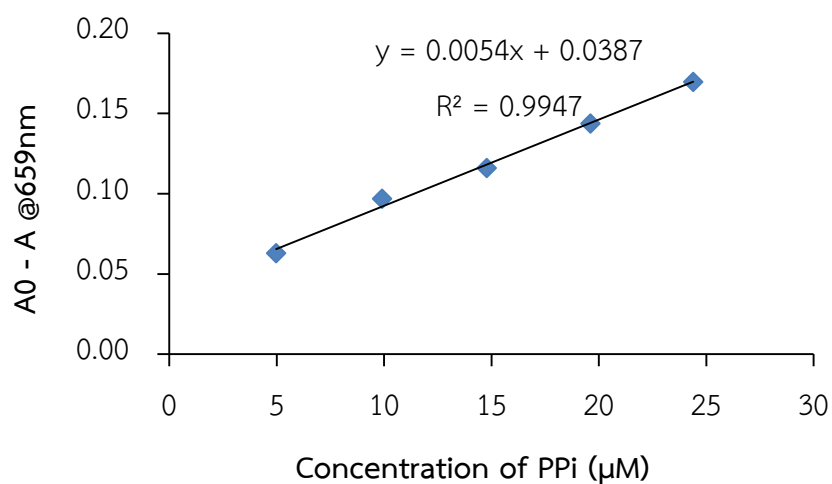
การหาขีดจำกัดในการตรวจวัด PPI ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโทรเมทรี สามารถหาได้จากการนำข้อมูลการทำไทเทรชันของสารละลาย [ZnL2•PV] ด้วย PPI มาเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 659 นาโนเมตร กับความเข้มข้นของสารละลาย PPI ดังแสดงในรูปที่ 3.8 และนำไปคำนวณหาค่าขีดจำกัดการตรวจวัด ดังสมการที่ (3.1)

$$\text{Detection of limit} = 3\sigma/k \quad (3.1)$$

โดยที่ σ คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของสารละลายแบลงค์ที่วัดค่าความเข้มข้น

ของสารละลาย PPI ที่ความยาวคลื่น 659 นาโนเมตร จำนวน 10 ครั้ง

k คือ ความชันของกราฟที่ได้จากการสร้างกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 659 นาโนเมตร กับความเข้มข้นของสารละลาย PPI

รูปที่ 3.8 การหาขีดจำกัดในการตรวจวัดสารละลาย PPI โดยใช้สารเชิงซ้อน [ZnL2•PV] ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโทรสโคปี เมื่อ A คือ ค่าการดูดกลืนแสงของสารละลาย [ZnL2•PV] ที่มีสารละลาย PPI ความเข้มข้นต่างๆ

จากการทดลองหาค่าขีดจำกัดการตรวจวัดของสารละลาย PPI โดยใช้เอนไซม์เบิล [ZnL2•PV] ด้วยเทคนิคยูวี-วิสิเบิลสเปกโทรสโคปี เมื่อค่า σ เท่ากับ 0.4097 พบว่าสารละลายประกอบเชิงซ้อน [ZnL2•PV] สามารถใช้ในการตรวจวัดสารละลาย PPI ได้ ซึ่งมีขีดจำกัดในการตรวจวัดเท่ากับ 0.60 µM

3.7 การตรวจวัด PPI ในอาหารทะเลแช่แข็งที่วางจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าจังหวัดชลบุรี

จากการนำเอนไซม์เบิล [ZnL2•PV] ที่มีความจำเพาะเจาะจงในการตรวจวัด PPI มาตรวจวัด PPI ที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็งที่วางจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าจังหวัดชลบุรี พบว่า PPI ที่ใช้ในอุตสาหกรรมแช่แข็งอาหารทะเลจะอยู่ในกลุ่มสารที่มี INS 450 (INS คือ International numbering system for food additive) และการรายงานปริมาณ PPI ที่ใช้ในอาหารทะเลแช่แข็งจะรายงานรวมอยู่ในรูปของสารที่ทำให้เกิดความชุ่มชื้นกลุ่มฟอสเฟตชนิดอื่น ๆ ซึ่งจากการตรวจสอบปริมาณของ PPI ที่ใช้ในอาหารทะเลแช่แข็งแต่ละชนิดโดยใช้เอนไซม์เบิล [ZnL2•PV] พบว่ามีค่าที่สัมพันธ์กับค่าที่ระบุไว้ที่ภาชนะที่บรรจุ ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ปริมาณ PPI ที่ตรวจพบในอาหารทะเลแช่แข็งบางชนิดที่วางจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าจังหวัดชลบุรี

ชนิดของอาหารทะเลแช่แข็ง	สารที่ทำให้เกิดความชุ่มชื้นที่ระบุข้างภาชนะที่บรรจุ	ปริมาณที่ระบุข้างภาชนะบรรจุ	ปริมาณ PPI ที่ตรวจพบ (เฉพาะกลุ่ม INS 450)
กุ้งดิบผ่าหลังแช่แข็ง	INS 451(i)	0.4 %	
	INS 339(ii)		0.2%
	INS 450 (iii)		
กุ้งขาวแช่แข็ง	INS 451(i)	ไม่ได้ระบุ	
	INS 330		0.1%
	INS 450 (iii)		
ปลาทะเลแช่แข็ง	INS 451(i)	0.2%	0.15%
	INS 450 (iii)		

หมายเหตุ

INS 339 = sodium phosphate

INS 450 = Diphosphate

INS 450 (iii) = tetrasodium diphosphate

INS 451 = triphosphate

INS 451(i) = Pentasodium Triphosphate

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย

4.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้สังเคราะห์ลิแกนด์ L1, L2 และสารประกอบโคออร์ดิเนชันชนิดไดนิวเคลียร์ของคอปเปอร์ (II) และสังกะสี (II) กับลิแกนด์ทั้ง 2 ชนิดได้เป็นผลสำเร็จ (ML1 และ ML2 เมื่อ M คือ Cu^{2+} และ Zn^{2+}) หลังจากนั้นนำสารประกอบโคออร์ดิเนชันที่สังเคราะห์ได้ทั้ง 4 ชนิด มาศึกษาความจำเพาะเจาะจงกับแอนไอออนด้วยเทคนิคการถูกแทนที่ของอินดิเคเตอร์ โดยใช้อินดิเคเตอร์ไฟโรแคทีคอล ไวโอเลต หรือ PV เป็นหน่วยให้สัญญาณ ในตัวทำละลาย 10 mM HEPES บัฟเฟอร์ที่ pH 7.4 จากการศึกษาพบว่า มีเพียงเอนไซม์เบิลที่เตรียมจากสารประกอบ ZnL2 กับ PV เท่านั้นที่มีความจำเพาะเจาะจงในการตรวจวัด PPI เนื่องจากมีเพียง PPI เท่านั้นที่ทำให้สีของสารละลายเอนไซม์เบิลของ [ZnL2•PV] เปลี่ยนจากสีฟ้าไปเป็นสีเขียวของอินดิเคเตอร์ PV ในรูปอิสระ ในขณะที่แอนไอออนชนิดอื่นๆ ไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนสีของสารละลายแต่อย่างใด แสดงว่าอินดิเคเตอร์ PV ในโครงสร้างของเอนไซม์เบิล [ZnL2•PV] สามารถถูกแทนที่ด้วย PPI ส่งผลให้ได้อินดิเคเตอร์ PV ในรูปอิสระกลับคืนมา ดังนั้นจึงสามารถนำเอนไซม์เบิล [ZnL2•PV] ไปตรวจวัด PPI ในตัวอย่างจริงได้แม้ในสภาวะที่มีแอนไอออนชนิดอื่นอยู่ในระบบ จะเห็นได้ว่าทั้งโครงสร้างของลิแกนด์และชนิดของไอออนโลหะต่างก็เป็นปัจจัยสำคัญในการควบคุมความจำเพาะเจาะจงในการตรวจวัด PPI ในงานวิจัยนี้ โดยที่ค่าขีดจำกัดในการตรวจวัด PPI ด้วยเอนไซม์เบิลดังกล่าวมีค่าเท่ากับ $0.60 \mu M$ เมื่อนำเอนไซม์เบิลดังกล่าวมาตรวจสอบปริมาณของ PPI ที่ใช้ในอาหารทะเลแช่แข็งพบว่า มีปริมาณที่สัมพันธ์กับค่าที่ระบุไว้ที่ภาชนะที่บรรจุ

4.2 ข้อเสนอแนะ

สังเคราะห์ลิแกนด์ชนิดใหม่ที่ทำให้ค่าขีดจำกัดในการตรวจวัด PPI มีค่าน้อยกว่านี้ เพื่อนำไปตรวจวัด PPI ที่มีอยู่ในเซลล์ของสิ่งมีชีวิต

บรรณานุกรม

1. จุฬ สิ้นชัยพานิช. 2544, การรับรู้และการมีส่วนร่วมในการทำการประมงอย่างมีความรับผิดชอบของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งทะเลในบริเวณพื้นที่ปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราชและสงขลา กรุงเทพฯ : 100 น.
2. สุทธิวัฒน์ เบญจกุล (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ ภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร). 2536, การใช้ฟอสเฟตในอาหารทะเล. อาหาร, 1 หน้า 7-12
3. Additional Information - List of Permitted Additives in Fish and Fish Products. สืบค้นวันที่ 10 มกราคม 2560 เข้าถึงได้จาก <http://www.inspection.gc.ca/food/fish-and-seafood/product-inspection/additives/additional-information/eng/1414520861545/1414520931807>
4. Calvo, M. S., Moshfegh, A. J. and Tucker, K. L. (2014). Assessing the health impact of phosphorus in the food supply: issues and considerations. *Advances in Nutrition*, 5, 104-113.
5. Christoffersen, M. R., and Christoffersen, J. (2003). Effects of a bisphosphonate (EHDP) on growth, formation and dissolution of calcium pyrophosphate crystals. *Crystal Growth & Design*, 3, 79–82.
6. Faithong, J. Raksakulthai, N. and Chaiyawat M. (2006). Effect of phosphates and salt on yield and quality of cooked white shrimp (*Penaeus vannamei*). *Kasetsart Journal (Natural Science)*, 4, 108-116.
7. Goncalves, A. A. and Ribeiro, J. L. D. (2008). Do phosphates improve the seafood quality? Reality and legislation. *Pan-American Journal of Aquatic Sciences*, 3(3), 237-247.
8. Henson, L. S.; Kowalewski, K. M. (1992). Use of phosphates in seafood. *Infofish International*, 5, 52-54.
9. Hortala, M. A., Fabbrizzi, L., Marcotte, N., Stomeo, F., Taglietti, A. (2002). Designing the selectivity of the fluorescent detection of amino acids: A chemosensing ensemble for histidine. *Journal of the American Chemical Society*, 125, 20-21.
10. Jastrzebska, A. (2009). Modifications of spectrophotometric methods for total phosphorus determination in meat samples. *Chemical Papers*, 63, 47-54.

11. Lee, J. H., Park, J., Lah, M. S., Chin, J. and Hong, J. -I. (2007). High-affinity pyrophosphate receptor by a synergistic effect between metal coordination and hydrogen bonding in water. *Organic letters*, 9, 3729-3731.
12. Ley-Ngardigal, K., Combes, C., Teychene, S., Bonhomme, C., Coelho-Diogo, C., Gras, P., Rey, C. and Biscans, B. (2017). Influence of ionic additives on triclinic calcium pyrophosphate dihydrate precipitation. *Crystal Growth & Design*, 17, 37–50.
13. Long, N., H., B., S., R Gál, R., Buňka, F. (2011). Use of phosphates in meat products. *African Journal of Biotechnology*, 10, 19874-19882.
14. Molins, R. A., Kraft, A. A., Walker, H. W., Rust, R. E., Olson, D. G. and K. Merkenich, K. (1987). Effect of inorganic polyphosphates on ground beef characteristics: microbiological effects on frozen beef patties. *Journal of Food Science*, 52, 46–49.
15. Morgan, B. P., He, S. and Smith, R. C. (2007). Zinc enzyme model/ complexometric indicator pairs in indicator displacement assays for inorganic phosphates under physiological conditions. *Inorganic Chemistry*, 46, 9262–9266.
16. Nguyen, B. T. and Anslyn, E. V. (2006). Indicator–displacement assays. *Coordination Chemistry Reviews*, 250, 3118-3127.
17. Sun, S-K., Tua, K-X. and Yan, X-P. (2012). An indicator-displacement assay for naked-eye detection and quantification of histidine in human urine. *Analyst*, 137, 2124-2128.
18. Tobey, S. L., and Anslyn, E. V. (2003). Determination of inorganic phosphate in serum and saliva using a synthetic receptor. *Organic Letters*, 5, 2029–2031.
19. Toldrá, F. (2003). Muscle foods: water, structure and functionality. *Food Science and Technology International*, 9(3), 173-177.
20. Watchasit, S., Kaowliew, A., Suksai, C., Thawatchai, T., Ngeontae, W., & Pakawatchai, C. (2010). Selective detection of pyrophosphate by new tripodal amine calix[4]arene-based Cu(II) complexes using indicator displacement strategy. *Tetrahedron Letter*, 51, 3398-3402.
21. Watchasit, S., Suktanarak, P., Suksai, C., Ruangpornvisuti, V. and Tuntulani, T. (2014). Discriminate sensing of pyrophosphate using a new tripodal tetramine-based dinuclear Zn(II) complex under an indicator displacement assay approach. *Dalton Transactions*, 43, 14701-14709.

22. Wiskur, S. L., Ait-Haddou, H., Lavigne, J. J. and Anslyn, E. V. (2001). Teaching old indicators new tricks. *Accounts of Chemical Research*, 34(12), 963–972.
23. Yoza, N., Akazaki, I., Nakazato, T., Ueda, N., Kodama, H., and Tateda, A. (1991). High-performance liquid chromatographic determination of pyrophosphate in the presence of a 20,000-fold excess of orthophosphate. *Analytical Biochemistry*, 199, 279-85.
24. Zhu, Z., Zhou, J., Li, Z. and Yang, C. (2015). Dinuclear zinc complex for fluorescent indicator-displacement assay of citrate. *Sensors and Actuators B: Chemical*, 208, 151–158.